

# Reggeli Ujság



Noviszád, 1940 április 19, péntek

Urednik — Szerkeszti  
ANDRÉE DEZSÓ

21. évfolyam 108. szám

## Negyven hajó süllyedt el Narviknál

*Hitler személyesen irányítja az északi hadműveleteket - Róma nem tett katonai intézkedéseket*

### Az északi háború hosszúnak ígérkezik

Beográdból jelenti a Magyar Távirati Iroda: A Beográdban ülésező Dunabizottság befejezte tiznapos tanácskozását a dunai hajózás biztosításával kapcsolatban. Az értekezlet eredményeképp Jugoszlávia, Magyarország, Románia és Bulgária között új megegyezés jött létre, amely — a korábbi határozatok fentartásával — a következő új rendszabályokat tartalmazza:

1. A személy- és áruszállító hajók forgalmának biztosítása, kivéve a partmenti államok hajóit saját dunai szakaszikon.
2. A fegyver, hadianyag és robbanóanyag szállításának betiltása, kivéve azt az esetet, ha az az állam, amelynek dunai szakaszán keresztül a szállítás történik, erre kifejezetten engedélyt ad.

3. Nehéz anyagok, különösen cement, érc és kő szállításának betiltása, a berakodó kikötő hatóságainak előzetes engedélye nélkül. Ez a rendszer csak a Vaskapu vonatokhoz. A Vaskapu igazgatósága rendkívüli elővigyázatossági rendszabályokat fogantatott a hajók áthaladásával kapcsolatban.

4. A partmenti államok kötelesek ellenőrizni a Dunán közlekedő hajók személyzetét. Minden hajón csak annyi személyzet lehet, amennyire feltétlenül szükség van. Minden hajónak igazolvánnyal kell rendelkeznie képesítéséről és a hajón való beosztásáról.

5. Az összes partmenti államok megfelelő rendőri rendszabályokat fogantatottanak a fenti kötelezettségek betartására.

ja, hogy Hitler kancellár az emlékeztetés április 8-i éjszakán Kielből személyesen irányította a be-

avatkozó hadműveleteket és most is minden fontosabb tervet magadolgoz ki.

### Narviknál negyven hajó süllyedt el

A Magyar Távirati Iroda párisi jelentése szerint Narvik városában a bombázások nem okoztak sok kárt.

Az elsüllyedt hajók egy részének árbócrudjai kiemelkednek a vízből. A fjordban és a kikötőben több, mint 40 hajó süllyedt el. A városka kórházát és szállodáit a sebesültek zsúfolásig megtöltötték.

A norvég nők nagy önfeláldozással ápolják a szövetséges hadak és a németek sebesültjeit.

A narvik és délnorvégiai hadműveletek ma még egymástól teljesen függetlenek. Francia politikai körök véleménye az, hogy a nyugati hatalmak nem Narvikból, hanem más partraszállási pontokról kiindulva küdenek majd segítséget a déli fronton küzdő norvég csapatoknak. A szövetséges hadak hat különböző ponton léptek norvég területre.

Francia politikai körökben hangoztatják, hogy a közel jövőben döntő harcra eseményekre még nem lehet számítani. A norvég háború igen hosszúnak ígérkezik.

A Temps tudósítója szerint a Trondhjem körül folyó harcoknak különösen nagy jelentősége van. A németek új vízszintes irányban ketté akarják szelni Norvégiát. A lap tudósítója szerint a németek repülőgépeket és újabb csapatokat küldtek Trondhjembe.

### A SVÉD HAJÓZÁSI TILALOM JELENTŐSÉGE

Berlinből jelentik: A svéd kormány — mint már közöltük — szerdán megtiltotta, hogy a hadviselő államok hadihajói befussanak svéd vizekre. Ez a hír berlini politikai körökben nagy figyelmet keltett, mert földrajzi szempontból — e körök feltevése szerint — a tilalom elsősorban Németország ellen irányulhat, annál is inkább, mert a német-norvég vízállás következtében Svédország különleges helyzete — már csak a jövő fejlemények eshetőségei miatt is — messzenem meggondolások tárgya Berlinben. Ezzel szemben illetékes helyen nem osztják az említett körök véleményét a svéd tilalom értékelése dolgában. Mértékadó helyen azt tartják, hogy a tiltó rendelkezés elsősorban az an-

gol tengeralttjárókat sújtja, melyek eddig felhasználták a svéd felségvizeket, hogy behatolhassanak a Keleti-tengerre.

### AMERIKA ÓRIAS CSATAHAJÓKAT ÉPÍT

Washingtonból jelentik: Stark tengernagy, az Egyesült Államok flottafőparancsnokának hajóépítési programja 3,486 millió dollárt igényel. Amerika 40.000 tonnás csatahajók építését vette tervbe.

### MEGSZÜNT A ROMÁNIAI ELLENZÉK

Bukarestből jelentik: A román politikai életnek nagy eseménye, hogy a nemzeti parasztpárt okiráltsági vezére, Mihalake feladta ellenállását és csatlakozott az egy párt-rendszerhez. Ezzel a romániai ellenzék megszűntnek tekinthető. Az utóbbi időkig egyedül Mihalake és Maniu tagadta meg az eskütételt és ezért mindkettőt megfosztották mandátumától. Mihalake ellenállása most megtört. Az egykori parasztpárti vezér szerdán kihallgatáson jelent meg a királynál és felajánlotta szolgálatait. A király Mihalaket a királyi tanács tagjává nevezte ki. A kihallgatás után Mihalake Erdélybe utazott Maniuhoz, nyilván azzal a céllal, hogy megkísérelje rávenni Maniut ellenállása feladására.

### OLASZ CÁFOLAT

Rómából jelentik: Hivatalos olasz körökben határozottan cáfolják azt a külföldön elterjedt hírt, mely szerint Barit és környékét katonai körzetnek nyilvánították. Azt a hírt is cáfolják, hogy Olaszországban négy korosztályt behívtak. Csak arról van szó, hogy néhány ezer fiatalembert, akit az első sorozásnál alkalmatlannak találtak, újból sorozták és most alkalmasnak nyilvánították őket katonai szolgálatra.

### Német hivatalos jelentés

Berlinből jelentik: A német védőerő főparancsnoksága közli:

Gyenge angol erők a narvik körzetben szerdán első ízben kísérelték meg, hogy a Herjenskjordban partraszálljanak. Az ott levő német csapatok a kísérletet megghiúsították. A Trondhjem ellen intézett angol légi támadás — az idejében beavatkozó német légelhárítás miatt — semmiféle eredményt sem ért el.

A bergeni körzetben nyugalom van. Brit cirkálók tegnap hajnalban nagy távolságból bombázták Stavangert. A szerfeshulló szilánkok négy német repülőgépet megromgáltak. A német harci repülőgépek ezután a támadásban résztvett, valamint az északra fekvő hajóegységeket támadták meg. Egy cirkálót — amint már jelentettük — legnagyobb méretű bomba telibe talált. A cirkáló nyomában elsüllyedt. Ezenkívül összesen 4 nagy és legnagyobb méretű teltalátat ért könnyű és nehéz cirkálókat. Egy torpedórombolót is telibe találtak. A német repülők egy hajó azonnali leállítását, egy oldalradólt hajót, fedélzetén okozott sérüléseket és a víz színén támadt olajfoltokat figyelték meg. Stavanger felett két angol repülőgépet lelőttünk.

A német csapatok az osloei körzetben mindenütt jelentős előrehaladást értek el és mindenütt eljuttottak kitűzött napi céljukhoz. A

kongswingeri rohamosztag északkeleti irányban folytatja az előnyomulást. Arendalról északkeletre német repülőgépek két norvég torpedórombolót támadták meg. Az egyiket súlyos találat érte. A hajót zátonyra futtatták. A torpedórombolót a legénység menekülésszerűen hagyta el.

Az északi-tenger középső és északi részén a német légi erők folytatólagos felderítése új, fontos eredményeket hozott az ellenséges tengeri haderő holléte és mozgása felől. A Skagerrakban és Kattegatban folytatódott a tengeralttjárók utáni vadászat. A norvég kikötők tervszerű ellátását a rendkívül nehéz időjárási viszonyok ellenére is fokozott mértékben folytatják.

### OROSZ-ROMAN HATÁREGYEZMÉNY?

Rómából jelentik: A Popolo di Roma értesülése szerint megegyezés jött létre a szovjet és Románia között arra vonatkozóan, hogy a két ország csapatait tíz kilométernyire visszavonják a határtól. Ugyancsak az olasz lapok közlik, hogy Bukarestben revolverlövéllyel megsebesítették a királyi palota rendőrségének főnökét.

### HITLER IRÁNYITJA A HADMŰVELETEKET

Rómából jelentik: A Popolo di Roma csütörtöki számában azt ir-

# Norvégia háromnegyed része német kézen

Nagy ütközet Oslofól északra – A németek fokozzák harci tevékenységüket  
**A szövetségesek újabb 5000 repülőgépet rendeltek Amerikában**

A Havas-iroda washingtoni jelentése szerint a holland követ megbeszélést tartott Welles külügyi államtitkárral. A megbeszélés után a követ újságírók előtt kijelentette, hogy a holland kormány nem fogad el előzetes védelmet az ország egyik részén sem, bármely nemzet ajánlana is fel.

Amsterdamból jelenti a Stefani-iroda: A Telegraf közli, hogy Arita japán külügyminiszter és a tókiói holland követ igen szívélyes légkörben tanácskoztak egymással az általános ázsiai helyzetről. Holland politikai körökben megelégedéssel állapítják meg, hogy Japán a holland-indiai státuskvo fenntartását kívánja.

## HULL NYILATKOZATA

Washingtonból jelentik: Hull külügyminiszter kijelentette, hogy haladéktalanul kéréssel fordul minden nemzethez, hogy tartsa tiszteletben Holland-India határainak épességét. Figyelmeztette a nemzeteket, hogy Holland-India helyzetének megváltozása nemcsak Holland-Indiában, de a Csendes-óceánon is fenyegetné a békét és biztonságot. Hull hivatkozott az 1908 november 30-án az Egyesült Államok és Japán között történt jegyzékváltásra, amelyben a két fél kijelentette, hogy fentartja a Csendes-óceánon fennálló helyzetet s az 1921 december 13-án Anglia, Franciaország és Japán között történt jegyzékváltásra, amelyek a Csendes-óceánon fekvő gyarmati birtokokra vonatkoznak.

Hull ezután újra hangoztatta a nemzetek közti békés kapcsolatok szükségességét és a támadás politikájának mellőzését kérte. Az Egyesült Államok kormánya reméli — mondotta, — hogy minden nép erre a politikára és minden kormány ezekre az elvekre építi fel magatartását.

A washingtoni japán nagykövetség Hull nyilatkozatát eljuttatta a japán külügyminiszterhez.

## A NÉMET SAJTÓ

### A HADIHELYZETRŐL

Berlinből jelenti az Avala: A német sajtó a legutóbbi harctéri eseményekkel kapcsolatban különösen kiemeli, hogy egy német légi raj szerdán sikerrel bombázta az angol cirkálókat. Egy cirkálót elsüllyesztettek, két másik hadihajót pedig súlyosan megrongáltak.

A Deutsche Allgemeine Zeitung ezeket írja: A norvég légi térben Németország az ur s Churchill hiába igyekszik bizonyítani, hogy az angolok az urak a tengeren. Az összes elfogulatlan katonai körök, még az Egyesült Államok katonai tényezői is számot vetnek ezzel a valósággal. Ezt az igazságot Nagy-britannia is kénytelen beismerni, bármily nehezebbre esik is. Az, ami most a norvég partok mentén történik, a német repülők sikereinek újabb bizonyítéka.

A német lapok foglalkoznak dr. Göbbels beszédével is, amelyben a télisegély-gyűjtés eredményeit ismertette. A Berliner Börsenzeitung szerint a Göbbels által említett számok kifejezésre juttatják a német nemzetnek azt a kívánságát, hogy minden eszközzel támogassa az ellenfél ellen folyó harcot. Azok, akik a német nemzet meghasonlására számítottak, ezen

a téren is csatát vesztek — írja a lap. Azok az áldozatok, amelyeket a német nemzet hozott és hoz, világosan mutatják, hogy a német nemzet uralkodó gondolata a nemzeti szocializmus. Ez a nép világosan tudja, mit akar és épígy jól ismeri ellenségei szándékait is. A lap végül rámutat arra, hogy a téli segély céljaira több, mint hárommilliárd márka gyűlt össze.

## Németország ellátása Oroszországon keresztül

Londonból jelenti az Avala: A Havas-iroda közleménye szerint angol illetékes körökben Németország Oroszországon, különösen Vladivosztkon keresztül történő ellátásának kérdését tanulmányozzák. Megjegyzik, hogy a közlekedés a nyugatamerikai kikötők és Vladivosztkok között a háború előtt meglehetősen csekély volt. A múlt év szeptembere óta azonban a helyzet teljesen megváltozott és az amerikai kereskedelmi hajók egyre nagyobb számban érkeznek Vladivosztk kikötőjébe. Ezek a hajók többek között fegyvergyártáshoz szükséges anyagot is szállítanak. Nagymértékben emelkedett továbbá a rez- és kaucukbehozatal is. A behozatal jóval felülmúlja Szovjetország múltévi szükségleteit. Londonban azt hiszik, hogy a szovjet látja el Németországot azokkal az anyagokkal és termékekkel, amelyekről a szövetségesek zárlata megfosztotta.

## A REUTER NAGY ÜTKÖZETET JELENT

Párisból jelenti az Avala: A Reuter-iroda norvégiai tudósítója szerint Narvik előtt több angol hadihajó és szállítóhajó horgonyoz. Az utóbbiak újabb csapaterősítéseket, továbbá nagymennyiségű hadianyagot és élelmiszert hoztak. Jelentős angol erők vannak a Narviktól északnyugatra levő Halstadban is.

A beérkezett jelentések szerint Oslofól mintegy 100 kilométernyire északra a norvégiai háború legnagyobb csatája folyik.

A kongswingeri harctérről Stockholmába érkezett jelentések szerint ezen a vidéken szerdán egész nap harcok folytak a norvég és a német előőrsök között. A német harcikosik megkísérelték az előnyomulást Henneborg felé.

A norvégok Kongswinger irányából észak felé vonultak vissza és most a Mjeza-tó két partján tartják állásaikat. Ezt igazolja a norvég főparancsnokság legújabb jelentése is. Másfelől számolni kell azzal, hogy az ostheldi kerületben (Délkelet-Norvégia) a norvégok feladják eddigi állásaikat. A jelentés végül

hangsúlyozza, hogy az eddigi események meggyőzték a norvég népet arról, hogy a szövetségesek semmiképpen sem tekintik Norvégiát mellékharcotérnek.

## EDEN A DOMINIUMOKRÓL

Londonból jelenti az Avala: Eden dominiumügyi miniszter szerdán beszédet mondott, amelyben elismeréssel szolt a dominiumok önkéntes együttműködéséről. Ez a mi titkos fegyverünk — mondotta. Nem felejthetjük el azt a nagyszerű és önkéntes segítséget, amelyet Indiától és a gyarmati birodalom más részeitől kaptunk. Franciaországgal való együttműködésünket a háború után is folytatjuk. Országaink között az egyetértés egyre erősebb lesz.

## AZ OLASZ SAJTÓ A NORVÉGIAI HELYZETRŐL

Rómából jelenti a Stefani-iroda: Az olasz lapok tudósítói hangsúlyozzák, hogy a németek — norvégiai helyzetük megszilárdulása után — kimélyítik szárazföldi akcióikat, valamint légi és tengeri támadásukat az angolok ellen. A Popolo di

Roma kiemeli, hogy a németek eddig már elfoglalták vagy ellenőrzik Norvégia területének mintegy háromnegyed részét.

A Messaggero oslói tudósítója szerint tekintélyes számú német repülőgép szállít csapaterősítéseket Északnorvégiába, főleg Narvik környékére.

## ELSÜLLYESZTETT ANGOL TENGERALATTJÁRÓ

Berlinből jelenti a német távirati iroda: Április 15-én egy német repülőgép angol tengeralattjárót vett észre, amint Norvégia délnyugati partja mentén viz alá merülve haladt. A német repülőgép néhány méterre a víz felszine fölé ereszkedett és csekély magasságból bombákat dobott az ellenséges buvárnaszádra. A buvárnaszád, amelyet periszkopja möött két méternyire találat ért, felbillent, orrával rövid időre kiemelkedett a vízből, majd elsüllyedt. Az elsüllyedés helyét olajfoltok és roncsdarabok borították el. A német repülőgép hosszabb ideig hiába várt arra, hogy az esetleg felbukkanó ellenséges tengerészeket felvegye, majd visszatért légi támaszpontjára.

## HOLLANDIÁBÓL KIUTASITJÁK A GYANUS IDEGENEKET

Amsterdamból jelenti a Havas-iroda: Az ország biztonságának érdekében Hollandiában megszigorították az elővigyázatossági rendszabályokat. A rendőrség szerdán este fegyverraktárak után kutatva, több házkutatást tartott különböző vidéki kerületekben. Megszigorították az idegenellenőrzést is. A gyanus elemeket összefogdosásák és a nem kívánatosakat kiutasítják Hollandiából. Szigorúan ellenőrzik az idegenek beutazását is.

## ÚJABB REPÜLŐGÉP-RENDELÉS AMERIKÁBAN

A Stefani-iroda washingtoni jelentése szerint a francia és angol kormány újabb 5000 legújabb rendszerű repülőgépet rendelt az amerikai gyáraknál. Ezek fele vadászgép, fele pedig bombavető.

## HESS BESZÉDE

Berlinből jelentik: Hess birodalmi miniszter, Hitler helyettese, szombat este 8 órakor Hitler születésnapja alkalmából beszédet intéz a német ifjúsághoz. A beszédet a német rádióállomások is közvetítik.

## Jugoszláv-szovjetforosz kereskedelmi tárgyalások

Beogradból jelentik: A királyi kormány megegyezett Szovjetország kormányaival, hogy tárgyalást kezdjenek a két ország közötti kereskedelmi forgalom kiépítése tekintetében. A megegyezés értelmében kereskedelmi és fizetésrendezési szerződést fognak kötni.

A megbeszéléseket Moszkvában folytatják majd, ahova rövidesen elutazik a jugoszláv küldöttség, amelyet dr. Gyorgyevics Milorád volt pénzügyminiszter vezet.

## APOLLO MOZI - Noviszád

MÁTOL, APRILIS 19-TŐL KEZDVE BEMUTATJUK A

## Borcsa Amerikában

című nagyszerű magyar nyelvű vígjátékot, melynek története egy csendes magyarországi faluban, majd egy óriási tengeri gőzösön és végül New-yorkban és egy newyorki revü-színházban játszódik le

Főszereplők:

**Dayka Margit, Mály Gerő, Hámory Imre, Gózon Gyula, Kiss Manyi, Vaszary Piroska**

Sándor Jenő, a híres zeneszerző tökéletes zenéje ennek a filmnek különös varázst ad.

# A németek védelmi vonalat építenek, amely elzárja a behatolást Dél- és Középnorvégiába

## Hatvanezer német katona van Norvégiában - A csapatszállítás az angol aknák ellenére tovább folyik

A német távirati iroda közli, hogy a Norvégia nyugati partja előtt lefolyt légi támadás alkalmából egy angol cirkálóit igen nagy kaliberű bombatalálat ért és elsüllyedt. Két másik cirkálóit három igen nehéz bombatalálat ért. A bombák olyan nagy pusztítást végeztek, hogy a hajók valószínűleg nem bírják már ki az utat valamelyik angol kikötőig.

Igen nagy kaliberű bomba talált

el egy angol szállítóhajót is. Megállapították, hogy azoknak az angol szállítóhajóknak egyikéről van szó, amelyek Palstadván, Narviktól 60 kilométerre északra angol csapatokat szállítanak partra. Az angolokat a támadás szemmel láthatóan váratlanul érte. Ezen a norvégiai támaszpontoktól messze fekvő területen nyilván nem számítottak a német légi haderő megjelenésére.

narvik vasútvonal mentén, amikor a németek elfoglalták Narvikot. A norvég katonák megerősítették azt a hirt, hogy a Trondhjemet Svédországgal összekötő vasútvonal teljesen a németek kezén van.

### ANGOL JELENTÉSEK

Londonból jelenti a Reuter-iroda: A norvégiai hadműveletekről szerdán kiadott egyetlen közlemény csak annyit mond, hogy a szövetséges csapatok Norvégiában felvették az érintkezést a norvég csapatokkal. Londonban hangsúlyozzák, hogy a szövetséges csapatok mozdulatairól részletes jelentéseket nem adnak ki, hogy az ellenség tájékoztatását elkerüljék.

Az angol légügyi minisztérium jelentése szerint az elmúlt éjjel nagy angol bombavető gépek bombázták a trondhjem repülőteret.

A tengernagy hivatal közlése szerint szerdán korán reggel az angol tengeri haderő bombázta a stavangeri repülőteret. A bombázás mintegy 80 percig tartott. Visszatérően egy angol cirkálóit bombatalálat ért. A cirkáló csak

jelentéktelenül sérült meg és visszatért állomáshelyére.

A tengernagy hivatal egy másik jelentése közli, hogy a Tils angol tengeralattjárót, amely az Északi-tengeren harcolt, elvesztették. Az 1000 tonnás tengeralattjárón 50 főnyi legénység volt.

A Reuter-iroda közlése szerint a Sunderland angol vízirepülőgép, amelyről a németek azt jelentették, hogy lelőtték, egy skóciai támaszponton van.

Stockholmból jelenti a Reuter-iroda: A svéd határon Narvikból és környékéről átmenekült személyek elbeszélése szerint a Narvikban partraszállt angol csapatok ezen a vidéken erős nyomást gyakorolnak a visszavonuló német csapatokra. Arra számítanak, hogy a német csapatokat a svéd határig szorítják és így kénytelenek lesznek megadni magukat. A német tengerészek egyik csoportja, mely uszva menekült az elsüllyesztett hajókról, svéd területre érkezett. A svéd hatóságok internálták őket. (A. A.)

## Épül a „Churchill-vonal”

A Stefani iroda amsterdami különtudósítója közli, hogy a németek Trondhjem vidékén megkezdték a védelmi vonal építését, amelyet gúnyosan „Churchill-vonalnak” neveztek el. Ez a vonal elzárja a behatolást Dél- és Középnorvégiába. Ugyanakkor Norvégia belsejének német megszállása gyorsan folyik. A Norvégia belsejébe vezető nagy vasútvonalak és országutak egymásután jutnak német kézre. A német légi erők mindenütt támadásba mentek át. A Norvégiában levő német csapatok létszáma mintegy 60.000 ember. A Skagerrakon át az angol aknák ellenére a csapatszállítás tovább folyik.

### A MEGSZÁLLÓ NÉMET CSAPATOK MAGATARTÁSA

A német távirati iroda stockholmi jelentése beszámol a Nya Dagligt Allehanda svéd lap cikkéről, amely a német csapatok dániai és norvégiai magatartásával foglalkozik. A lap kopenhágai különtudósítója azt jelenti, hogy a német csapatok ott udvariasan és nyugodtan lépnek fel. A katonák viselkedése az uccákon teljesen kifogástalan. A tudósító kiemeli, hogy Kopenhágában nem volt bankpánik. Mindenütt a dán lobogó látható. Ebben annak bizonyítékát látják, hogy a németek semmiképpen sem szándékoznak elnyomni a dánokat.

A lap norvégiai tudósítója Kongsvinger elfoglalásáról szóló jelentésében megállapítja, hogy a német tiszték és közkatonák fellépése igen tapintatos. A svéd újságírók csaknem teljesen szabadon mozoghatnak a megszállott területeken. A polgári lakosság nagy része már visszatért.

### DÁNIA KIVITELE

Kopenhágából jelenti a dán távirati iroda: A mezőgazdasági tanács közleménye szerint az egész dán mezőgazdasági kivitel értéke mintegy 1100 millió dán koronát tett ki évente. Ennek mintegy kétharmada Angliába ment. Az angliai kivitel megszűnésével a vaj és szalonna árjegyzését egyelőre felfüggesztették. Tojásvásárlások még történnek, de körülbelül az eddigi ár felén.

### A SVÉD KIKÖTŐK ÉS VASUTAK VÉDELME

Stockholmból jelenti a német távirati iroda: A svéd parlamentben egy jobboldali képviselő meg-

kérdezte, vajjon a hatóságok tettek-e szigorú intézkedéseket a svéd kikötők, ipartelepek és szállítóeszközök őrzésére.

A kérdésre a népjóléti miniszter felelt és közölte, hogy már történtek rendelkezések, amelyek megtiltják a külföldiek tartózkodását olyan területen, ahol kémkedésre vagy géprongálásra nyílik alkalom. A külföldieknek kikötőkbe és vasutakra csak elutazás céljából szabad lépniük, illetve felszállniuk. Ezenkívül tilos a külföldieknek gyártelepekre és raktárhelyiségekbe lépni. A külföldi lapok tudósítóinak telefonbeszéléseit különösen szigorúan ellenőrzik. Ezenkívül elrendelték, hogy külföldieknek Svédországban nem szabad magángépkocsikon egyik helyről a másikra menniük.

A német távirati iroda jelentése szerint a svédországi Karlstadtól délnyugatra egy német harci repülőgép kényszerleszállást végzett, mert a rossz időjárás következtében eltévedt. Személyzetét internálták.

### A NORVÉGEK BEISMERIK VISSZAVONULÁST

A norvég hadseregparancsnokság jelentése közli, hogy az ország keleti részében a norvég csapatok erős német hadosztályok támadása elől kelet felé vonulnak vissza. Kongsvingertől nyugatra harcok folynak. Itt a norvég szántalpas osztagok ellentámadásba mentek át. Az ország többi részében a helyzet változatlan. A Norvégia északi részében partraszállt angol csapatok felvették az érintkezést a norvég csapatokkal.

A svéd távirati iroda jelentése szerint kedden Narvik felől 80 norvég katona, köztük tizenhat sebesült, lépte át a svéd határt. A katonák harcolva vonultak vissza a

## Anglia földközítengeri politikája

Rómából jelenti: Gayda a Giornale d'Italia hasábjain a Földközítenger kérdésével foglalkozik és többek között ezeket írja:

Anglia földközítengeri politikájának célja Gibraltár elfoglalása óta a mai napig mindig az volt,

hogy minél biztosabb alapokra helyezze egyeduralmát, birodalma érdekeinek kizárólagos védelmére. Igaz, hogy a risorgimento idejében Anglia támogatta Olaszországot, de ezt csak az erős Franciaországtól való féltelmében tette.

Versailles után Anglia és Franciaország közös erővel elvágta Olaszország földközítengeri terjeszkedésének útját. Ez az Olaszország ellen irányuló hallgatóságos bekerítési politika az abessziniai háború alatt robbant ki egyszerre. 1939-ben pedig folytatódott, úgyhogy Olaszország kénytelen volt olyan megállapodásokat kötni, amelyek célja az egyensúly helyreállítása,

ha nem is a szigorúan vett földközítengeri viszonylatban, de legalább általános európai keretben. Anglia nem földközítengeri ország és mégis uralkodni akar ezen a tengeren, amely pedig számára jog szerint nem jelenthet mást, mint közvetlen egyenes utat birodalma többi részéhez.

### CROSS A GAZDASÁGI HÁBORURÓL

Londonból jelenti: Ronald Cross angol hadigazdálkodási miniszter szerdán este Sheffieldben beszédet mondott a gazdasági háborúról. Nem győzhetünk mindenütt ugyanabban az időben — mondotta — de lassankint megérzi az ellenség a mi akciónkat. Csupán gazdasági háborúval azonban nem lehet megnyerni az egész háborút. A hadseregnek kell megtennie a döntő csapásokat. A gazdasági háborúnak csupán az a célja, hogy

megkönnyítse a harcolók munkáját és megrövidítse a háborút.

Az utóbbi időben az olasz lapok országunkkal szemben olyan hangot használnak, amely ellenségesnek nevezhető. Ez arra készlet bennünket, hogy fontolóra vegyük Olaszország magatartását velünk szemben. Mi nem vagyunk viszályban Olaszországgal. Az a kívánságunk, hogy barátok maradjunk, de szeretnénk tudni, hogyan állunk Olaszországgal.

Cross végül annak a véleményének adott kifejezést, hogy Németország a jövő hónapban megtámadja Svédországot.

A nép nevelése az egyesület létalapja. Előadásokat ingyen küld a Közművelődési Tanács.

## A két Sóvé 41 noviszádi gyermeket helyezett el

A jugoszláv gyermekvédő liga noviszádi báni szervezete szintén mozgalmat indított az árvizkárosult gyermekeinek vidéken való elhelyezésére. Sikerült is eddig Sztare és Nove Sovén elhelyezni összesen 41 gyermeket.

**A noviszádi gyermekeket a két község népe a legnagyobb szeretettel fogadta.**

A gyermekeket jómódu családok vették magukhoz. A két község orvosai kijelentették, hogy betegség esetén a gyermekeket ingyen kezelik, a szükséges gyógyszereket pedig a község költségén szerzik be.

Sztarisovén a község hivatalos jelentése szerint a következő husz noviszádi gyermek nyert elhelyezést: Plávsics Náda Csirics Petárnál, Kr. Petra utca 40. Petrovics Zóra Krsztics Nikolánál, Obilicseva utca 49. Kálmán Mária Tanaszin Jovánál, Kr. Alekszandra 29. Kálmán Sándor szintén Tanaszin Jovánál, Velicskivics Radomir, Teofánov Vukoszavánál, Kr. Alekszandra 28. Velicskovic Mihca Teofánovics Milosnál, Pasiceva 37. Velicskovic Petár Marinkov Dimitrijénél, Kr. Alekszandra 34. Fehér János Jelics Györgye, Obilicseva 36. Fehér József Nedelykov Szimánál, Obilicseva 43. Fehér Sándor Marinkov Sztevánál, Obilicseva 43. Fehér Rózsa Nedelykovcs Radivojnál, Kr. Alekszandra 40. Kobzarov Olga Sztepanov Paja szállásán, Kobzarov Vladimír Alekszics Nátánál, Szv. Szave 46. Kovacsics Ilija Popovics Pavlenál, Obilicseva 69. Kovacsics Anica Friedmann Henrichnél, Obilicseva

34. Kovacsics Matild Popovics Pavlénál, Obilicseva 69. Jujanics Márta Jankov Vitomirnál, Kr. Petra 41. Szlivka Irén Teofánov Zdrávkónál, Obilicseva 30. Fehér Károly Nedelykov Rádónál, Kr. Alekszandra 40. Ivkovic Bozsídár, Markov Milánkónál, Obilicseva 19.

**A Novisovára kihelyezett gyermekek:** Hubert Irén Jung Jakabnál, Kr. Alekszandra 5. Freund Henrich Haller Mártonnál, Kr. Alekszandra 24. Porteleki Sándor Imre Brückner Stefánál, Prest. Petra 13. Varga Mária Gajer Stefánál, Prest. Petra 13. Varga Lajos Fess Frigyesnél, Kr. Alekszandra 32. Vinkovics István Wolf Istvánnál, Prest. Petra 37. Vinkovics László Teschner Dánielnél Pflcerska 12. Stefan Oszkár Haller Jakab Frigyesnél Kr. Marija 75. Stefan György Haller Ludwignál Kr. Marija 87. Ribár György Haug Andrásnál Prest. Petra 21. Takács László Krüger Jakabnál Prest. Petra 48. Sebők Papp Erzsébet Stutzmann Miklósnál Prest. Petra 5. Lützenberg Johann Hetzel Mihálynál Prest. Petra 52. Lützenberg Margit öz. Brückner Annánál Prest. Petra 32. Kiss Mariska Krüger Johannál Kr. Marija 53. Dedovic-Sára László Krüger Ludwignál Prest. Petra 42. Kiss Franciska Welker Józsefnél Kr. Marija 78. Jenei Jenő Schmolll Jakabnál Kr. Marija 50. Rippuper Mária Wagner Jakabnál Kr. Alekszandra 18. Rippuper József ugyanott, Freund Adolf Szoj Danilonál Kr. Alekszandra 22.

A szülők a fent megadott címekre írhatnak.

## Bajmók közönsége szeretettel fogadta az árvizkárosult gyermekeket

A bajmoki egyesületek közös segélyakciójára az árvizkárosult gyermekek hétfőn megérkeztek Árpádfy Gyula vezetésével. A gyermekek késő este féltíz órákor érkeztek meg az állomásra, ahol az Akció Katolika női szakosztályának tagjai várták és fogadták őket. A kisebb gyermekeket karon, a nagyobbakat kézen vezetve hozták az állomásról a kereszties egyesület helyiségeibe. Itt a fogadó szülők szeretete és terített asztal várta a gyermekeket.

Vacsora közben a szülők végig simogatták tekintetükkel a majszólo gyermekarcokat és már mindegyik titokban ki is szemelte, akit gondjaiba fogadna. Vacsora végeztével került sor a legnagyobb feladatra, a gyermekek szétosztására. Ekkor tudódott ki, hogy a sok testvérke együtt szeretne maradni. Ezt Herczeg Ilonka tapintata és a szülők szeretete meg is oldotta olyképpen, hogy a legtöbb szülő, aki csak egy gyermeket akart fogadni, látva a testvérek egymáshoz való ragaszkodását,

egy helyett kettőt vállalt, vagy pedig rokon családhoz, illetve szomszédságba kerültek a testvérek. Az elosztás után a gyermekek haza kerültek új otthonukba. Másnap reggel Herczeg Ilonka segítő társaival végig látogatta a gyermekeket, hogy meggyőződjön elhelye-

zésükről. A látogatás után Herczeg Ilonka megállapította és ezután is közli a szülőkkel, kiknek gyermekei Bajmokra kerültek, hogy **gyermekeik a legjobb egészségben vannak és mindenütt a gondozó szülők a legnagyobb szeretettel viselik gondjukat.**

Minden gyermeknek szülei nevére címzett levelezőlapot adott át, hogy közöljék szüleikkel új címüket. Mindamellett itt közöljük a Bajmokra érkezett 25 gyermek nevét és új címét:

Puskás Gizella lakik Kollár Károly (szabó) Bisk. Antunovicseva 16. Szabó László lakik ifj. Hajnal Ferencnél, Slovenska ul. 42. Szabó Magda lakik Kiss Péternél, Karadjordjeviceva ul. 4. Szabó Zoltán lakik Kovács Józsefnél, Karadjordjeviceva ul. 3. Ruskó István és Ruskó Antal laknak Ivánkovics Gyulánál, Cara Dusana u. 18. Puracs József lakik Lengyel Károlynál, Kr. Alekszandra u. 10. Tóth Sándor lakik Czindel Györgynél, Mazsuranicseva u. 9. Tóth Pál lakik Sebess Kálmánál, Kr. Alekszandra u. 6. Kirchberger Nándor lakik öz. Wettstein Jánosnál. Mala u. 28. Kirchberger István lakik Szántó Andrásnál, Kosovski trg 15. Labanc Ferenc lakik Duga Ferencnél, Stjepanovic u. 19. Koszó József lakik Krizsán Péternél, Mala u. 14. Koszó László lakik Krizsán Jánosnál, Ma-

la u. 10. Lukács Katica és Lukács Károlyka laknak Richter Mátyásnál, Kapelska u. 14. Somogyi Etel és Somogyi Rózsika laknak Kollár Józsefnél, Kr. Aleksandrova u. 7. Viemer Illés lakik dr. Hajnal Lajosnál, Strosmajerova u. 47. Viemer Anna lakik Dudás Antálnál, Slovenska u. 21. Viemer Mária lakik öz. Sipos Nándornénál, Slovenska u. 58. Engelman Teréz lakik Árpádfy Gyulánál, Svoboda-malom, Ivancsenko Leposzava lakik Simon Klárinál, Trumbicseva u. 48. Ivancsenko Mária lakik Herczeg Ilonkánál (György lánya), Strosmajerova u. 6. Nagy István lakik Faragó Józsefnél, Krasiska u. 10.

## TRGOVACSKI DOM (LLOYD) KAFÉ-RESTORANT

Állandó ételspecialitások, édesvízi halak: fogas, kecsge, harcsa. Pénteken este apalini halpaprikás, kecsge pörkölt. Külön termék. Minden este jazz — tánc. Karmester: Zlatnik

Az iskolaköteles gyermekek már iskolába járnak, hogy e téren mulasztást ne szenvedjenek.

## Egy kiöntött ürge az árvizról

Illetéktelenül, de mint kiöntött ürge, bátorodom az árvizzel foglalkozni.

A Duna noviszádi szakaszán születtem és nőttem fel. Első hidrotechnikai oktatást a szlovák tutajosoktól, majd hajósoktól, halászoktól, végül a mindenkori csatornafelügyelőktől kaptam. Vizgát nem tettem, tehát a hidrotechnikában illetéktelen maradtam. Immár két rettentés emlékem van: az egyik a világháború egyik temető ütközete Presovcénál, a másik a Telep árvizkatasztrófája. Ez az elemi csapás páni félelmével, fejetlen és rendszertelen kapkodásával, a szerencsétlenek menekülésével Noviszád történetének szegyenlapja marad.

Április 9-én, amikor az illetékesek kijelentették, hogy a veszély elvonult, a csatorna részben több iparvállalat gépeit a normális helyzetbe hozta és a lakásokban kényelmesebben elhelyezkedtek. Éjjel 11 órakor átszakadt a csatorna gátja és rövid idő alatt elérte a Miljana utcát. Az emberek mindent otthagya menekültek. Családomat szárazba téve, irodámba siettem vissza, hogy legszükségesebb adat-könyveimet mentsem, amikor rendőroktól körülvett embergyűrűbe kerültem. Munkára vitték az elárasztott utcák férfait és úgy éreztem magam, mint pulikutyám, röviddel ez előtt a pecéruhokban. Irány a Miljana utcai gát volt. Miután emberileg úgy véltem, hogy erre a gátra a belváros, tehát a Duna-utca és Boulevard környéki férfiak valók, a lapát kiosztásig nem jutva, egyszerűen meglógtam és irodámhoz igyekeztem.

**Késő volt, minden már méteres víz alatt volt, tehát oda veszt minden.**

Ilyen előzmények után illetéktelenül és politikai tőke nélkül feleslegesen árvizszakértőnek.

1918 óta tucatnyi polgármesterünk volt. Feltehető, hogy akár választottak, akár kinevezettek voltak, morális és szellemi téren a legelső polgárok voltak, mert ez a dolgok logikus rendje. Ma, amikor Noviszád szegénységét 150 millió kár érte és 20.000 egzisztencia ment tönkre, elsőrendű kérdés a felelősség kérdése.

**Ezt a kárt 100 százalékosan meg kell téríteni, ha kell, per utján is.**

A felelősség kérdésében eddig csak pilátusi kézmóssággal találkozunk, érvekkel és üres propaganda frázisokkal. »Nem volt pénz«. Ez a fő érve a szegényes pilátusi kézmósságnak. A noviszádi gátakhoz nem kellett pénz, sőt könnyelmű gazdálkodást jelentett volna gátépítéssel kiadni. Ha a kulkmunkásokat és ko-

csisokat az évek során racionálisan gátépítéshez használták volna.

**Noviszád örök időkre mentes volna az árviztól.**

Ezt a munkát a telepiek becsülettel elvégezték volna. A kulkmunkát a gátakhoz felhasználni évek hosszú során elmulasztották. De van itt más kérdés is. A Duna 1926-ban Apatin környékén tört be és mentesítette Noviszádot. Akkor nyitva volt a noviszád-kátyi és pancsevői rétet is, ezek mind mentesítették Noviszádot. Apatin környékét a faluk népe azóta hatalmas gáttal megvédte. Tessék megnézni! — Azóta elzárták hatalmas gáttal a noviszádi rétet. Elzárták a pancsevői rétet, de feláldozták Noviszádot. Ha tehát tudták, hogy baj lesz, miért nem fordultak a veszélyeztetett polgári lakossághoz, de ugyanakkor és idejében a katonasághoz. Amíg az illetékesek megnyugtató kijelentéseit egyik gátszakadás a másik után megcáfolta, addig a hadsereg későn kért mentési munkája bámolatba ejtett.

Az a kifogás, hogy a Duna hátulról jött, ahonnan nem is számították: gyerekes. A Dunának nem lehet előírni, hogy miként jöjjön.

**ha nincs a szubotícai vasutvonal töltése, Noviszád teljesen víz alá kerül.**

Tehát a rengeteg kétszeres és évszakai rendkívüli hidrotechnikai napidij mind a vízbe esett.

A kifogás, hogy a gátak régiek: neveltséges. Régi gát nincs, csak elhanyagolt gát van. A legrégebb gát a szubotícai vasutvonal gátja és ez mentette meg Noviszádot. Bizam-patkány gátrombolást is emlegetnek. Ki látott Noviszádon bizam-patkányt? De menjünk a csatornára is. A csatorna 15 éve nem közlekedési út, mert rendes hajózható víze csak árvizkor van. Egyébként a közeli pecételeppel csak malária és tifusz fészek. A csatornatársaság szerződését nem ismerem, de tudom, hogy illetékeit aranyalapon számolja el, ezzel szemben berendzése és zsilipelése a múlt század romantikájáról regél. Közismert, hogy **a zsilipeket nem lehetett teljesen lezárni, mert az egész zsiliprendszer ócskavasha való.**

A csatorna hajóforgalma — ha ritkán van is víz benne — csak apró dereglyék részére alkalmas normális uszályt már évek óta nem látam benne. Ebből következik, hogy a csatornatársaság nem látott modern csatornázást és zsilipelést. A csatorna medrét nem kotorják, a gátak karbantartására a természetet kérték fel és a zsilipelést tessék személyesen megnézni, mert ilyen Európa még nem látott. A csatornát

tehát legokosabb betemetni, mert elöntéshez elégséges a Duna is.

A csatorna gátszakadása érdekes körülmények között játszódott le. A víz először a selyemgyárba tört be, de itt a nyílást betömtek. Utána a Kulpin-gyár mögött sikerült egy lyukat betömni. Sikerült az állatpiac mögött két izben is a betörést betömni. Ezen a részen mindig volt elég ember, akik a betöréseket idejében észrevették. Április 9-én megnyugtatták, hogy nincs baj. Nos egy ilyen gáttörés rendszeren úgy történik, hogy újniyi, majd ökölyi sugát tör be, ha ezt nem veszik észre, a rés mind nagyobb lesz és kész a gátszakadás. Most felmerül a kérdés, volt-e a csatornának azon részén gáttörés és ha volt, hogy nem vette észre a besugárzást előbb?

Illetéktelen kiöntött ürge.

## ÜZENETEK

(Ebben a rovatban díjtalanul közöljük az árvíz-károsultak kívánságait, üzeneteket általában az árvízrel kapcsolatos magántermészetű híreket.)

**Puskás József** árvíz-károsult. Honka nevű hároméves lánykáját a gyermekelhelyező bizottság Kátyra vitte, ahol Szöllösy István vette magához. A kislány egészséges, jól érzi magát.

**Tóth Istvánné**, aki a Reggeli Újság útján értesült arról, hogy részére dollárküldemény érkezett, a pénzt átvette.

**Főzni tudó** mindenest keres tenger-melléki üdülőhely. Érdeklődők részletesebb felvilágosítást kaphatnak a szerkesztőségben.

**Teleki Győző**, aki a Bácska u. 18. szám alatt lakott, tegnap átvette szerkesztőségünkben a címere érkezett levelet.

**Rubus Sándor géplakatos hajógépész** tegnap szerkesztőségünkben átvette az alkalmaztatására vonatkozó, hozzánk beérkezett ajánlatot és még a tegnapi napon válaszolt rá.

**Az Önkéntes Tűzoltók** laktanyájában, Bratya Ribnikara ucca 35 szám alatt a következő árvíz menekülés alkalmával talált tárgyak vannak: Szalmazsák, szék, támlásszek, mosdóállvány, asztal, virágállvány, sziták, rongypokróc, cirokseprő és ágyak. Ezeket a tárgyakat a Futaki utról hozták. Igazololt tulajdonosok jelentkezzenek.

**Haász Mária** árvíz-károsult a Nikolajevszka portá környéken elvesztett egy kerékpárgazolványt. A megtalálót kéri, juttassa el az igazolványt a Reggeli Újság szerkesztőségébe.

**Az Alekszandra Adamovicsa** ucca 17 szám alatt van egy falóra, amely árvíz-károsulttól származik. Igazololt tulajdonosa jelentkezzenek.

**Stark Károly** árvíz-károsult, lakott Zuboticska ucca 43/a keresse fel Reggely József fűszerkereskedését Grobljanszka ucca 14.

**Jelentkezzenek** a szerkesztőségben levélátvételre a következő árvíz-károsultak, akik ideiglenesen a leánygimnázium épületében laktak, de már elköltöztek onnan: Knittel János, Tóth János, Mikalyevics Mária, Szabó Erzsébet és Pavlovics Zsivkó.

**Verbászi István** árvíz-károsult hurcolkodás közben elvesztett két ágyoldalt, egy lámpát és egy vadonatúj külső kerékpárgumit. Kéri a becsületes megtalálót, hogy jelentkezzen ideiglenes lakásán, a Detelinarán lévő Vojvoda Vuka ucca 76 szám alatt vagy lapunk szerkesztőségében.

«(★ ★ ★)»»»

### BEKÉTTENKEDIK A »BEKA HANGJA« NEVŰ RÁDIÓÁLLOMÁS

Ha igaz, hogy e rádióállomás a hallgatónak békéjét zavarja, akkor hamis a neve, mert voltaképp A »Béke hangja« — békétlenség hangja.

FANYAR TÓBIÁS

# A harmadik százezer

dinárt haladta meg tegnap az árvíz-károsultak javára történő gyűjtésünk. Társadalmunknak ez a maga jószántából való megnyilatkozása előttünk örök biznysága marad az igaz emberiségnek.

Ha anyagi képességeinket és erőforrásainkat ismerjük, akkor ezt az összeget nagynak kell minősítenünk. Különösen ha figyelembe vesszük, hogy az árvíz-károsultak segélyezésére jó néhány gyűjtőakció van folyamatban.

Ha pedig ezt az összeget úgy vizsgáljuk, hogy mekkora kár pótlására kell, bizony kevésnek találjuk. De mégsem olyan kevésnek, hogy a felépítés és kártalanítás alapjául ne szolgálhatna. Ez a pénz célszerű gazdálkodással a telepieknek igen sokat jelent.

Ha valóságban segíteni akarunk, akkor most kell munkába állni, amikor már a biztos alap megvan. Ne feldjük el, hogy az első döbb-

net megnyitotta a szíveket. Amde a szürke hétköznapok egyhangu üteme, meg a világesemények izgalma lassan betakarják, elfátyolozzák bennünk a telepiek szerencsétlenségét. Új bajok, új gondok eltemetik a régit. Így szokott ez lenni és talán így is van rendjén azoknál, akik ennek a bajnak szemlélői voltak, vagy csak hírből-hallomásból ismerték. De nem így van a szegény telepí magyarnál, aki most az áradat visszavonulása után kimegy hajléka romjaihoz. Neki az árvízi szerencsétlenség nem a múlt rossz emléke, hanem a jelen irtóztató valósága. Neki most még jobban sajog sebe, mint az első napokban. Akkor az egész társadalom segítségére sietett, minden részvét az övé volt és ez az együttérzés könnyítette sorsának viselését és reményt keltett benne. Most ott áll, élete munkájának temetőjénél. Új erőt, új hitet kell mérítenie. Ebben legyünk most segítségére.

## Tízezer lélek megmentéséért

Az Adamovics-telepi árvíz-károsultak segélyezésére befolyt adományok:

**Tegnap gyűjtésünk:** 296.179.50 dinár.  
Sport Klub Konobar, a Kövér-Soványi mérkőzés jövedelme, Noviszád 205  
Zwipp Margit Noviszád 100  
Rudolf Sándor Noviszád 30  
Csajkás Imre gyógyszerész és neje, Pacsir 500  
Sztara Kanizsa: Első Takarékpénztár: Sztara Kanizsa 100  
Menczer Bernát, Sztara Kanizsa 20

### TÖZSÉR NÁNDOR (MARTONOS) GYŰJTÉSE

Tözsér Nándor 88, Kovács István kereskedő 50, Dongó János 50, Gruik András 50, Betyák Gyula 10, Kovács Flórian 100, Jurgács István 10, Bogáts Károly 10, Forró Lajos 10, Kriszt Dezső ny. tanító 50, özv. Svare Péterné 25, Józsa Károly 20, Döringer József 100, Gleser Nándor (Szt. Bece) 20, Klein Jenő 10, Priboj Endre ny. tanító 50, Meszáros István 10, Bogáts Gábor 10, Lendvai Károly 4, Pakai Mihály 2, N. N. 10, Werner Mihály esp. pébános 300, Szemők Sándor tanító 100, Makra Gyula káplán 100.

Összesen 1189 dinár

### MELLÁR ILLES (BANATSKI DVOR) GYŰJTÉSE:

Mellár Illes 10, Mellár Imre 30, Mellár János 10, Mellár György 10, Ifj. Putz Alfred 10, Preter János 10, Momirov Géza 100, Toth Jenő 10, Labadi István 5, Id. Berényi Albertné 2, Tóth Árpád 100, Banatszkidvori működvelek 50.

Összesen: 347.— dinár.

### Dr. KLIER ARTURNÉ (VRSAC) GYŰJTÉSE:

Dr. Klier Artur 50, Jeszenszky Ferenc 200, N. N. 20, N. N. 10, Valentin Kerpel 30, N. N. 2, N. N. 10, Lukits Mikós 200, N. N. 100, Frank Gyula 200, N. N. 50, N. N. 100, Virág Sándor 100, N. N. 10, N. N. 50, Beszedter 20, N. N. 15, Koszoru megnyitás 100, Kalász Mihály 50, Zorray Ervin 10, N. N. 14, Bana Vogelné 10.

Összesen: 1351.— dinár.

### A MOL-GUNARASI RÓMAI KATOLIKUS HITKÖZSÉG GYŰJTÉSE:

**Pataki Annuska tanítónő gyűjtése:** 50; Oláh Gábor, 25; N. N., 20; N. N., Drenkovic Imre, 17; Vörösiskolai diákok, 10-10; Balassa Borbála, Három testvér Sinkovics Bódi, Fülöp Jolán, Sofró Péter, Deák József, Király József, 6; Czabados Vencel, III. oszt. tan., 5-5; Buzogány Teca, Barta Ferenc, Viktor Ferenc, Boka Péter, Mikusák József, 4; Kovács Franci, 2-2; Tormás Bözsike és Pistike, Januskó Éva, Mária, Huszár Piroška, Martonka Péter, Bartha Rudolf, Zelics István, Varró István.

### Löwey Vince gyűjtése:

Raffay Ferenc 100, Sábli Péter 50, Löwey Vince, Homolya Máté 25, Szamek Dániel, Vinkov Imre, Meszáros Ferenc 20-20, Szamek Benjamin, Szamek Gáspár, Babinyac Mihály, Horváth József, Viktor András, Benák István, Varga Antal, Privoda Gyula, Bá-liz Vince, Horváth András (ucca) Bir-kás György, Szunomár István, Meszáros Mihály, Orosz Ferenc 10-10, Kö-müves Katalin 8, Kovács György, Fontányi János 6-6, Vörös András, Horváth György, Urbán Mihály, Nagy Gellér, Sztipánov János, Nagy András, Cseri Pál, Odri Amália, Pecze András, Ukor Kálmán 5-5, Kúszegi Mihály, Horváth, Boros Urbán, 4-4, Csernák István, Novák Katalin, Gál János 3-3, Ruzsa Antal, Novák Mátyas, Gál János, Stevó Mihály, Kincses Ádám, Bá-lind Urbán, Kovács Mátyas, Novák Hugó, Lehocki Péter, Tóth József 2-2, Popov Száva 1.

### Bedleg Imre gyűjtése:

N. N., Pasztilók Imre 30, 30, T. Kács Pál 20, Deák András, Kiss Mátyas, Mol, Viktor Antal 10-10, Odri István, Odri Péter, Tóth András 5-5.

Összesen: 903.— dinár.

### KIRHENMAYER JULIE I. MOTOR MALOM CSANTAVIR, ALKALMAZOTTAINAK ADOMÁNYA:

Rekecki Antal 50, Pletikoszics Mihály 50, Keller Jakab 50, Gere Vilmos 30, Plovics Misko 30, Kiss Csepegi Ferenc 20, Töröcsik István 10, Angyal Kálmán 10, Szamek András 20, Katona Vince 30, Gregus Kálmán 30, Csipó Mátyas 20, Lévai Péter 10, Törtei Nándor 30, Horváth Mátyas 30, Zsidai Ferenc 30, Borkóczy Péter 5, Kirchenmayer Ferenc 50, Molai András 10, Tüskel Antal 20.

Összesen: 535.— dinár.

### Április 18-án összesen 301.459.50 din.

### TERMÉSZETBENI ADOMÁNYOK:

**Dr. Schönberger Józsefné**, Noviszád: 2 női kabát, 1 női blúz, 1 szoknya, 2 gyermekruha, 2 gy. kabátka, 5 gy. ruhácska, 7 női ingnadrág, 3 gy. pizsama, 1 gyerek kötény, 9 pár gy. cipő.  
**Bogdanov Dusi** Noviszád: 1 fiu felöltő, 4 fiu kabát, 2 fiu nadrág, 1 sapka.  
**Sági Ferike**, Sztáribecse: 5 fiu ing, 3 fiu nadrág, 2 sapka, 2 trikó alsónadrág, 1 szetter, 1 női ruha, 1 kötény, 6 pár harisnya, 1 kombiné.  
**N. N.** Beograd: 4 férfiing, 2 férfi hálóg, 2 férfi pizsama, 2 párnahuzat,

9 babapelenka, 2 fiu nadrág, 1 fiu kabát, 1 férfi mellény.

**Stumpteger Bácsi** Bresztovac: 1 pár női cipő, 10 férfiing, 1 alsónadrág, 3 női hálóg, 3 női ing, 5 kötény, 1 női nadrág, 1 női mellény, 2 női ruha, 1 blúz, 1 takaró, 1 női szetter, 1 párnahuzat, 14 zsebkendő, 12 pár férfiharisnya.

**Özv. Árpády Antalné**, Padej: 1 paplan huzattal, 1 női ruha, 1 törölköző, 1 női ing, 2 női alsónadrág, 1 pár női cipő.

**Csányi Sándorné** Sztáribecse: 2 pár babacipő, 14 fejkötő, 3 eőke, 11 ruhácska, 1 kabátka, 2 pár harisnya, 7 mellényke, 12 babaing, 2 baba alsónadrág.

**Miklos Janos**, Beograd: 3 kislány kabát, 2 pár új női cipő.

### HIBAIGAZITAS

A pesicevói róm. kat. plebánia hivatal 15-én lekötött gyűjtőjegyzékéből tévedésből kimaradtak az alábbi nevek: A végösszeg megmarad 4055 dinár.

Csordás Jakab 10, Bársony Lukácsné 20, Klein Krisztján 2, Zakar András 20, Grisza Kati 2, Horváth Rózi 3, Latyak Józsefné 10, Szabó Juli 1, Filipsz Katarina 10, Dorner Péter 5, Georg Schmidt 2, Majer Károly 3, Verecska József 5, Radojcsics Tomá 2, Roka Sándorné 50, Cimbal József 2, Latyak Erzsébet 10, Schwartz Henrik 1, Krisztján Liebmann 2, Kiesel Jakob 10, Matheis Sámuel 10, Szabó Mihály 3, Manveiler Mátyas 2, Johann Zink 2, Braniszlav Novics 5, Karl Majer 4, Filip Frei 1, Johann Lohmann 1, Jakob Reidenbach 2, Johann Kettenbach 2, Karl Hartmann 5, Karl Henning 2, Johann Hagh 3, Josef Ott 5, Mihel Donner 2, Jakob Deringer 3, Heinrich Jung 2, Pflaum Nikolaus 3, Karl Hartmann 5, Trizler Jakob 2, Peter Ditrich 4, Philipp Metzger 11, Jakob Drumm 15, Daniel Schneider 2, Batics 4, Jakob Stegh 4, Friedrich Fülp 1, Georg Tormein 10, Johann Bohot 2, Jakob Heinz 4, Szava Bugarszki 2, Keipert Jakob 3, A. P. 2, Josef Weiland 10, Tampos Gábor 3, Liebmann András 1, Heinrich Kurtz 5, Adám Fug 5, Wilhelm Schiff 2, Josef Paul 10, Johann Feige 10, Metzger Georg 3, Georg Nikolaus 2, Christian Schwartz 2, Batics Zlata 10, Vilhelm Keipert 2, Stegh Georg 2, Jávorka István 4, Szotta Janos 4, Kiss István 10, Yranko József 10, Cimbal János 100, Cimbal Julius 6, Cimbal Ferenc 5, Majer Johan 4, Pintér Ilés 10, Bón Erzsébet 3, Elisabetha Ritzmann 2, Kaszper András 5, Cimbal Károly 5, M. Steg 1, Csernevics Phlopa 5, Husk János 15, Kaszper István 20, Karl Klein 4, Mois Péter 3, Jakob Keipert 3, Szeles István 5, Peter Küller 11, Peter Jung 10, Késztes 1, Csicsvari István 5, Wilhelm Schiff 3, János Mátyas 3, Jakob Fülkenstein 5, Eng Georg 5, Ch. K. 2, Hetzer Franz 10, Johan Lohmann 2, Szotta György 20.

\* Lapzárta után adakozók névsorát hoinapi számunkban közöljük.

## Gróf Ödön kettős győzelme Beogradban

A beogradí Bob Klub szerdán este a Krszmanovics-uszodában nemzetközi uszóversenyt rendezett, amelynek külföldi vendége Gróf Ödön Európa-rekorder volt. A kitűnő magyar uszó két versenyszámban indult s mindkettőt fölényesen megnyerte.

A 400 m gyorsuszásban Grófnak a petrovgrádi Balla László volt az ellenfele. Balla jól kezdett, de türelmes iramába legelőször önmaga feladta ki s Gróf fokról-fokra növelve előnyét, végül is egész uszodahosszal győzött 5 perc 05 mp. alatt. Erősebb ellenfél ellen Gróf bizonyára 5 percen belül uszott volna.

A 100 m gyorsuszásban Gróf és a jugoszláv Igor Zlobin indult, Gróf itt is fölényesen győzött 1 perc 1.2 mp. alatt, ami középtávusztól igen szép teljesítmény.

A versenynek tett háza volt, a közönség lelkesen megtapsolta Gróf Ödönt kettős győzelméért.

### Noviszádi gyermekek Moravicán

Sztáramoravicán is valóságos társadalmi esemény volt a noviszádi árvizkárosult gyermekek meérkezése. Nagy szeretettel fogadták a gyermekeket, minden jóval ellátták őket s a kis vendégek rövid néhány óra alatt beöltöztek magukat a kedves viszonyokba. A gyermekeket az alábbiak szerint helyezték el:

Adám Magda Dormán Lajosnál, Baksa István Kecskeméti Ferencnél, Baksa József Lak Jánosnál, Begovics Géza öv. Nagy Sándornál, Havacski Feri Galambos Istvánnál, Horváth Feri Kiss Gábornál, Kiss János Baranyai Györgynél, Kiss Honka Málhát Józsefnél, Kiss Kata Szalma Mihálynál, Kovács Tibor Solya Mihálynál, Krevessies Ede Kovács Lajosnál, Kovács Lidi Heiler Péternél, Kovács István Gonci Imrénél, Kardos Margit Facsar Albertnél, Kocsoda Géza és Kocsoda Katalin Fütő Jánosnál, Loncsa János Kiss Istvánnál, Magyar Pál Szilágyi Lajosnál, Magyar Mária Göre Istvánnál, Magyar Boriska Heiler Jakabnál, Mészáros József és Mészáros Rózi Bajsa Istvánnál, Nyiró István Boldog Antálnál, Polacsek László Buresár Andrásnál, Polacsek Magda Novoth Józsefnél, Spiess Nandor Lovas Mihálynál, Spiess Károly Kasza Károlynál, Spiess Anna Németh Jánosnál, Spiess Manci Kerek Bálintnál, Somogyi Judit Póza Lajosnál, Sebők Lajos Nemes Lajosnál, Sebők József Kiss Antálnál, Takács Tibor és Takács István N. Juhász Jánosnál, Tóth Ferenc Szolga Jánosnál, Székely János öv. Kovács Jánosnál, Balaton Magda Gyarmati Sándornál, Len Eszter Sanyer Jánosnál, Balaton Janos öv. Balog Istvánnál, Len Géza öv. Király Jánosnál, Mohácsi Lidia Gál Józsefnél.

Itt említjük meg, hogy a moravicai református egyház

a hívek megadózatásával biztosítja a noviszádi árvizkárosultak támogatását.

Erre vonatkozólag az alábbi presbitériumi határozatot hozták:

A sztáramoravicai református egyház presbitériuma Dévay Lajos esperes felkérésére a következő f. hó 14-én gyűlést tartott, melyen a következő egyhangú határozat hozott: Tekintettel arra, hogy különösen vagyonszegyebb egyháztagjaink, amint az eddig beérkezett gyűjtő-ívek mutatják, nem voltak eléggé tájékozottak afelől, hogy vagyoni állásukhoz mérten mennyit is kellene nekik illendőség szerint a noviszádi szerencsétlensorsu árvizkárosultaknak juttatni, presbitérium elhatározta, hogy minden ingatlannal rendelkező egyháztagtól

kat, holdanként 10 dinárt igényel, illetve irányoz elő.

Iparosok, a már előbb megállapított osztályba való sorozás szerint. A már befizelt adomány levonásba jön. Fenti előírászat azonban az adakozó jókedv és esetleg még nagyobb adomány befizetésére nézve nem akarja megkötni. Szeretetteljes kérése a presbitériumnak, hogy az előírnyozott összeget lehetőleg mindenki fizesse be.

Fizethetünk három részletben három hónap alatt is.

Adakozások a szószékről névszerint olvastatnak fel a levéltárban örök emlékül elhelyezendő »Aranykönyv«-ből, melybe előzőleg minden adakozó ténnyel magá írja be nevét és az adományozott összeget. Presbitérium határozza, hogy

egyik munkástestvér házáat egyházzunk pénztára terhére fogja felépíttetni.

Elnöklő felkérés jelentését, mely szerint április 13-án az eddigi adományokból befolyt összegből 10.000 dinárt gyorssegély címen a noviszádi árvizkárosultak részére az ottani presbitériumnak átutalt, a presbitérium helyeslőleg tudomásul veszi.

Noviszádi szerencsétlensorsu testvereink kétségbeesett helyzete áldott alkalom számunkra, hogy megmutassuk hitünk erejét és gazdagságát.

Moravica reformátussága nem fog szégyent valiani. Isten velünk! A kiírást hiteléül!

Dévay Lajos esperes-felkérés,

## A jugoszláv igazságügyminiszter a magyar államfőnél

Horthy kormányzó a magyar érdemrend nagykeresztjével tüntette ki dr. Markovics Lászlót

Budapestről jelentik: Markovics László jugoszláv igazságügyminiszter szerdán délután meglátogatta Radocsay László magyar igazságügyminisztert és Antal István államtitkárt. Később látogatást tett Angyal Pál egyetemi tanárnál, a Magyar Jogászegylet elnökénél. Este 6 órakor Teleki miniszterelnök, félhetkor pedig Csáky külügyminiszter fogadta a jugoszláv minisztert.

Horthy Miklós kormányzó csütörtök délelőtt 11 órakor kihallgatáson fogadta Markovics igazságügyminisztert, akit a magyar érdemrend nagykeresztjével tüntette ki. Radocsay magyar igazságügyminiszter és Antal államtitkár csütörtökön vi-

szonozta Markovics miniszter szerdai látogatását.

A jugoszláv igazságügyminiszter csütörtök délelőtt megkoszoruzta a Hősök emlékkövét. Az ünnepségen megjelent Radocsay László igazságügyminiszter, Rasics Szvetozár jugoszláv követ, Antal államtitkár, hatágu tisztí küldöttség és sok más előkelőség. A Hősök terén rendőrdíszszázad sorakozott fel zenekarral és az emlékmű mögött kétoldalt egy-egy lovasrendőr-szakasz helyezkedett el. A jugoszláv igazságügyminiszter elhaladt a díszszázad előtt, majd a jugoszláv és a magyar himnusz hangjai mellett megkoszoruzta a Hősök emlékkövét.

## Kormányrendelet a külföldi állampolgárok jugoszláviai tartózkodásáról

Beogradból jelentik: A kormány a következő törvényerejű rendeletet adta ki:

1. Jugoszláviában idegen állampolgár csak abban a városban vagy községben tartózkodhatik,

amelyre utlevelének beutazási vizuma szól.

A tartózkodási hely változtatását csakis az illetékes bán, vagy Beograd város igazgatójának engedélyével lehet eszközölni.

A jugoszláviai tartózkodás határidejének meghosszabbításáról a belügyminisztérium dönt.

2. Az idegen állampolgárok kötelesek a tartózkodási helyükre való megérkezés után legkésőbb 12 órára, de a határátlépés után legkés-

sőbb 36 órára jelentkezni az illetékes rendőrhatalóságnál. Ugyanígy személyesen be kell jelenteni a tartózkodási hely változtatását is.

3. Aki idegen utlevelét használ, vagy másnak átengedi saját utlevelét, illetőleg aki utveltszerzés céljára hamis adatot mond be, illetőleg tartózkodási engedély szerzése céljából ad be hamis adatot, végül pedig aki utlevél nélkül lépi át a határt,

30 napi elzárással, vagy 1500 dinárig terjedhető pénzbüntetéssel sújtják.

A büntetést az elsőfoku közigazgatási hatóságok róják ki.

Az idegen állampolgárt a büntetés kitöltése után kiutasítják az országból.

## Miért nem vette fel Noviszád városa a husz millió dináros kölcsönt, amit az állami Jelzálogbank megszavazott

Ebből az összegből 5 millió dinárt árvédelmi célokra irányzott elő az állami Jelzálogbank

A noviszádi árviz felelőssége kérdésének megállapítása a körülforgott állandóan, hogy a város nem építhette ki a felső töltést és a csatornamenti gátat, mert nem volt pénze és az állami Jelzálogbank nem akart kölcsönt adni Noviszád városának.

Ebben a kérdésben most megszólalt a leghívatottabb tényező, az állami Jelzálogbank is, még pedig olyan formában, hogy

ezekután pillanatig sem lehet késlekedni a felelősségre vonással.

Az állami Jelzálogbank a noviszádi Dán című lap április 11. számában közölt cikkére, amelyben a városi közgyűlésről számolt be, a következő helyreigazító nyilatkozatot küldte be:

»Noviszád városa hárommillió dináros kölcsönt vesz fel« című cikkünkben, amely lapjuk ez év április 11-i számában jelent meg, többek között ez áll: »Dr. Petrovics bebizonyítottan megállapította azt a tény, hogy a város nem építhette ki a szükséges töltéseket, mert nem ál-

lott rendelkezésére a szükséges töke és az állami Jelzálogbank nem engedélyezte az e célra szükséges kölcsönt...«

Mivel a fenti közlés nem felel meg a tényeknek, az állami Jelzálogbank kéri a szerkesztőséget, hogy a sajtótörvényre való tekintet nélkül közölje a következő helyreigazítást:

»A noviszádi városi előljáróság 1937 november 20-i kérése alapján az állami Jelzálogbank igazgatósága 1938 január 28-án elvben huszmillió dináros kölcsönt engedélyezett Noviszád városának. Ezt a kölcsönt úgy kellett volna felhasználni, hogy abból többek között ötmillió dinárt az ármentesítő társulatnak juttattak volna, 500.000 dinárt pedig a kis- és nagylimán feltöltésére kellett volna fordítani.

A fenti határozatról 1938 január 31-én értesítették a városi előljáróságot a bank noviszádi főfiókja útján, mivel azonban a városi előljáróság nem tette meg a szükséges lépéseket a kölcsön realizálása ügyében még öt hónap múlva sem, ezért

a bank 1938 június 27-én kelt 44.016 számú határozatával hatályon kívül helyezte.«

Az állami Jelzálogbankból 1940 április 16, 16.142 szám.

Dr. Glomazics s. k. igazgató.

A fenti nyilatkozat tehát megcáfol mindent és igazolja, hogy az állami Jelzálogbank megszavazta a kölcsönt Noviszád városának, de a város előljárósága elmulasztotta a kölcsönt felvenni.

Ezért kellett elpusztulnia száz és száz háznak, tönkremennie sok ezer kis ember existenciájának.

## Báró lett egy angol földmunkás

Mindeneslányt vesz feleségül

A kenti grófságban nagy szenzáció akadt: az angol örökösödési törvény értelmében bárói rangra emelkedett egy egyszerű földmunkás, John William Fagge, aki ezután Sir Johnnak fogja magát nevezni. Egész Angliában sokat beszélnek most erről az esetről.

A 28 esztendő földmunkás nagybátyja, Sir John Harry Fagge, most halt meg Amerikában és így a bárói rang a család legidősebb férfitagjára, a fiatal Johnra szállott. A familia II. Károly király idején, a reformáció alatt teljesített különös szolgálatai jutalmul kapta a bárói címet.

Ujságírók légiója jelent meg Favershamban, hogy megátogassa az új angol főurat. Két font hetifizetéséből él igen szerény körülmények között.

— Életemen semmit sem változtat az előkelő cím

— mondotta. — Tudtam, hogy nagyon előkelő családból származom, de sohasem kérkedtem vele, mert hiszen mit ér a rang pénz nélkül? Egyébként völegény vagyok, rövidesen feleségül fogom venni Ivy Frier kisasszonyt, aki a szomszédos Borben községben mindeneképp Mrs. Bishopnál. Heterkint kétszer van délutáni kimenője, ilyenkor együtt töltjük az időt.

A menyasszony mérsékelt örömmel vette tudomásul a nagy rangemelkedést. Amikor a barátinói tréfásan »Lady Fagge«-nak nevezték, mosolyogva mondotta:

— Nagyon furcsa lesz a számomra ez a címzés, mert az a tervem, hogy továbbra is szolgálatban maradjak.

A jövő héten tartjuk az esküvőket.

Valaki megjegyezte, hogy a régi angol törvény értelmében Lady Fagge igényt tarthat arra, hogy bemutassák az udvarnál is. Erre a kijelentésre mélyen elpirult a menyasszony és így szólt:

— Isten őrizz, hogy ez a kiütetés érjen. Már most remegek arra a gondolatra, hogy a királyné elé kellene állanom.

Közölték a leendő Lady Fagge, hogy ez a tisztelet nem kötelező, amit megnyugvással vett tudomásul.

Az iskolán kívüli népnevelés, minden egyesület első kötelessége.

# HIREK

VÁLTOZÉKONY IDŐ

Jugoszlávia nyugati részén tegnap beborult, ugyancsak a felső tengeremléken és Szlovéniában is, eső azonban sehohol nem volt. A többi országrészekben derült idő volt, a hőmérséklet általában emelkedett. A legalacsonyabb hőmérséklet Uzsicén 0 fok, a legmagasabb Jász Tomicsón 23 fok Celsius volt.

**Időjárás április 19-re:** Változékony, hűvösebb idő várható, helyenként eső lehetséges. A napkel 4 óra 47, lenyugszik 18 óra 28 perckor.

**— Dr. Radivojević Jován dunai bán az árvíz sújtotta területeken.** Dr. Radivojević Jován dunai bán tegnap meglátogatta a Dél-dunabánság árvíz sújtotta vidéket. A bán többek között Szmederevóban, Grockán, Pozsarevácon és Velikogradisten volt. Dr. Radivojević mindenütt gyorssegélyt osztott ki az árvíz sújtotta lakosságoknak. A bán holnap, szombaton reggel tér vissza Noviszádba.

**— A bolgár miniszterelnök jugoszláv kitüntetéséért.** Szófiából jelentik: Milánovics szófiái jugoszláv követ tegnap megjelent Filov miniszterelnöknel és átadta a Szent Száva-rend első osztályát, amellyel a királyi régenstanács tüntette ki a bolgár kormányfőt.

**— Munkássztrájk Beogradban.** Beogradból jelentik: A beográdi Moravia szövetségben, a szövetségi részvénytársaság gyárában és az első beográdi részvénytársasági malomban munkássztrájk tört ki. A munkások 15—20 százalékos béremelést követelnek. A szövetségi munkások azt kívánják, hogy arra az időre is kapjanak béremelést, amíg nyersanyaghiány miatt nem dolgoznak. Az egyeztetőtárgyalások megindultak.

**— Női kabátok, fűzők, melltartók, kesztyűk és harisnyák szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.**

**— BACSTOPOLAI HIREK.** A járási főszolgabírósg kilencvennapos szigorú ebzárlatot rendelt el. — A Bakay mozi kedden este tartott moziférfiadásnak összes jövedelmét a noviszádi árvíz károsultak felsegélyezésére ajánlotta fel. — A testnevelési ügyosztály felszólította egy a szülőket, mint azokat az iparosokat, akiknek 1920—1929. évek között született gyermekük van, hogy a kötelező testnevelési órára vasárnap délelőtt feltétlenül küldjék el a külföldi elemi iskolába. Ezenkor esetben a szülőt vagy munkaadót 500 dinárig terjedhető büntetéssel sújtják. — A bacstopolai Katolikus Kör, Iparos és Daloskör, Gazdakör, Jótékony Katolikus Négyelet és a »Zrínyi Péter« cserkészegység közös bizottságot alakított az árvíz károsultak felsegélyezésére. A bizottság elnöke Barys Viktor plébános, tagjai a fenti egyesületek vezetői. A bizottság körzetekre osztotta a közeget és megbízottai minden házban megjelennek és gyűjtik az árvíz károsultak részére. A gyűjtött pénz egy részét a helybeli árvíz károsultak között fogják szétosztani, a többi pedig a noviszádi árvíz károsultaknak juttatják Varbay Jenő telep lekösz. után. A gyűjtés eddig is szép eredményt mutat és megközelíti az 50.000 dinárt.

## A lajhár mint házigazda

A Braziliában, főként az Amazonenti öserdőkben élő lajhár, amely ma kizárólag a fák koronájában tölti az életét, valaha maga is földönjáró állat volt, de az évezredek folyamán egyszerűen elveszítette a járóképességét. Ha a földre lép, hamarosan felmondják a lábait a szolgálatot, ami nem is csoda, mert hiszen karmai az idők során teljesen arra rendezkedtek be, hogy velük az ágakról függjön le. Ilyenformán az életmódja és a szervezete is teljesen átalakult, mégpedig a felülről lefelé való függés értelmében. Ennek következményeképpen belső szervei is teljesen más fekvést vettek fel, mint a többi négylábú emlősnél; továbbá a lajhár ugyanúgy tudja a fejét akár 180 fokra is a nyaka körül elfordítani, mint a madarak; s a legérdekesebb, hogy a szőrzete sem a háta közepéről, hanem a hasa közepéről ágazik el kétfelé, nyilván azért, hogy az esővíz lecsuroghasson a hasával és felé néző állat testéről.

A lajhár bundája pedig valóságos szállodája lett a különböző állatoknak. Mindenekelőtt a legprimívebb moszatfajta telepedtek meg benne, amelyekből a lajhár szőre zöldes színt nyer. Aztán ott élőködök rajta háromféle kis pillangófaj is, olyan molyféle kis lepkek, amelyek petéiket a lajhár bundájába rakják le, hogy amikor hernyókká kikelnek, akkor mingyárt élelmet kapjanak a lajhár szőrében lévő nyersanyagokból. Ezekben felül pedig még egy külön hangyafaj is ott élőködik a lajhár bundájában; ez viszont a molylepkek bábuiból veszi az élelmet. A lajhár tehát, amint látjuk, meglehetősen nagy idegenforgalmat bonyolít le a bundájában.

**— A vonat elé vetett magát egy bukini borbély.** Ripszán Ádám 24 éves bukini borbély tegnap reggel Futak közelében öngyilkosságot kísérelt meg. A szombori vonat elé vetette magát. A közelben levők az utolsó pillanatban elrántották a sinekről és így megmenekülték az életnek. Ripszán közebb sérülésekkel szállították be a noviszádi kórházba.

**— Véres kártyaparti Mállygyoson.** Mállygyosról jelentik: Halasi János és Nagy (Szélek) Lajos együtt kártyáztak az egyik vendéglőben. Játék közben Nagy azt állította, hogy Halasi ellopott tőle 100 dinárt. Parázs vita támadt közöttük, ami verekedéssé fajult. Verekedés közben Nagy bicskát rántott és súlyos sérülést ejtett homlokán. A szurkáló ellen megindult az eljárás.

**— Öngyilkosság a temetőben.** Breskóról jelentik: Kolisz Vince nyugalmazott tuzlai gimnáziumi tanár a breskói katolikus temetőben egy sírdombon öngyilkosságot követett el. Az idős tanár revolverével halántékán lökte magát. Tettét idegzsavara miatt követte el.

**— Lopások Noviszádon.** Grieser Menyhért noviszádi kereskedőgég jelentette a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes ellopta Orient-gyártmányú kerékpárját. — Berner Erzsébet noviszádi szabónőtől elloptak egy dunyhát, melynek értéke 500 dinár. — Szeder Mária munkáshőnek a Jána Kopitára utcában levő lakásáról ismeretlen tettes elvonta 312 dinárt.

**— A rendőrség letartóztatta Csutovic Bogoljub 27 éves munkást, akit tettenértek amint a Rumenkai ut 56 számú házból Kolárović Makszó földműves lakásáról lopni akart.** — A rendőrség letartóztatta Kolárics Mihajlo munkást is, aki elen szintén lopás gyanúja merült fel.

**— KULAI HIREK.** A községi előjáróság közölte a lakossággal, hogy az ujonnan ásvott árkok megtekintése szigorúan tilos. — Dochnál Teréz házába besurrant egy cigányasszony és különböző értéktárgyakat lopott. Dochnál Teréz a cigányasszonyt tettenérte és mivel a tolvaj elmenekült, üldözésére indult. Futás közben elesett és eltört a lábát. A cigányasszonyt később elfogták és őrizetbe vették. — Aki halászfogót akar váltani, forduljon Vukadinovics tisztviselőhöz. — A kulai Cecília éneklőkeresztény egyesülettel együtt kitűnően sikerült előadást rendezett, amelynek tiszta jövedelmét az árvíz károsultak felsegélyezésére fordítják.

**— Elítélt kendertolvajok.** Szomborból jelentik: Dr. Veszelovszky Dezső büntetőbíró harmastanácsa tegnap délelőtt bezdáni kendertolvajok ügyében tartott tárgyalást. A vádlottak padján Horváth János 36 éves, Jeszenszki János 33 éves, Major Pál 30 éves, Papp István 50 éves, Sméli István 36 éves és Nagy Antal 35 éves munkás ült, akik közül az első és másodrendű vádlottat tolvajlással, a többi pedig orgazdasággal vádolta az államügyészség. Horváth és Jeszenszki beismerték a tárgyaláson hogy a múlt évben két ízben megdézsmáltak a Réth-féle kendergyárat és először 60, majd 17 kiló kendert loptak el. Horváthék szegénységükkel védekeztek. Az orgazdasággal vádolt munkások bebizonyították ártatlanságukat, mire a bíróság a tanuvalloások és perbeszédük után Horváthot 4 havi Jeszenszkit pedig háromhavi szigorított fegháza ítélté, a többi négy vádlottat pedig felmentette a vád és következményei alól. Az államügyészség a védők három napon belül nyilatkoznak.

**— BACSPETROVOSZELŐI HIREK.** Tobzslis Milán Szerbia köztisztviselőben lévő tekintélyes gazda, községi képviselő, a Gabonaszövetkezetnek igazgatósági tagja 60 éves korában rövid betegség után elhunyt. Nagy részvételtemették el. — A csendőrség Szárcsev Damján fejelentésére eljárást indított Ruszka Danica ellen, aki 1855 dinár értékű tollat vitt el tőle. A csendőrség a tolvát Dragnov Jankónál találta meg. — Ő vette meg Ruszka Danicától. Draganov ellen is eljárás indult. — A lakosság a »Gyermekvédő Liga« doboszó hirdetését nem jól értelmezte — illetve a dobos nem jól hirdette — s ezért ezután másodszer is tudatjuk, hogy csak azokat a gyermekeket kell bejelenteni 14 éves korig, akiknek abban az esetben, ha apjukat behívják katonának — hosszabb időre — nem maradna gondozójuk. (Anyátlan, vagy teljesen árva gyermekeket.)

**— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál** igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Reg. S. br. 15485/35.

**— Malomtűz Szomborban.** Szomborból jelentik: Csütörtökre virradó éjjel a Jankovics-malom gépházában a kipuffogó-cső mellett áttüzesedett a gerenda és tűz keletkezett. A tűz a faépítményben gyorsan terjedt, de szerencsére idejében értesítették a közelben lévő tűzoltóságot, amely derekas munkával lokalizálta a tüzet. A kár megállapítására bizottság szállt ki tegnap délelőtt a malomba.

— Időszerű kiképzésben részesítik a szombori gimnázium tanulóit. Szomborból jelentik: A szombori reál-gimnázium igazgatója, Sztojadinovics Miloje indítványára ez év februárjában elhatározták, hogy a gimnázium növendékeit praktikus kiképzésben részesítik. Azonnal meg is kezdődött a kiképzés a segélynyújtásról, amelynek 40 leány és 37 fiú hallgatója volt. A kiképzés március 12-én ért véget s atanfolyam hallgatói oklevelet kaptak. A második kurzus kémiai és gázvédelmi tanfolyam volt, amelyen a hetedik és nyolcadikos diákok és diákányok közül harminchároman vettek részt. E tanfolyam vizsgája szerdán volt, amikor a tanfolyam hallgatói Sztojadinovics igazgató és Antics gyógyszerész, valamint Sztojánovics Dusan czeredes, helyőrség-parancsnok továbbá Krajesan Dragutin tűzérőhadnagy és dr. Mileusznics Deszanka gázvédelmi szakértő előtt sikerrel levizsgáltak és diplomát nyertek. A harmadik kurzus, a tűzoltó tanfolyam most kezdődött, a tanfolyamnak a felsősök közül 45 hallgatója van.

**Idol** legyen mindennapi cipőkrém!

**— Előadás Vojlovicán** a noviszádi árvíz károsultak javára. A pancsevői KIE vezetősége Mucsi Ferenc és Laskay Gyula ifjusági tagok kezdeményezésére elhatározta, hogy a noviszádi Adamovics-telepi árvíz károsultak felsegélyezésére műsoros estét rendez folyó hó 21-én vasárnap este fél 9 órai kezdettel Vojlovicán. A vojlovicai magyar lakosság nagy lelkesedéssel karolta fel a pancsevői magyar ifjusági testvéri akcióját annál is inkább, mert kitűnő programmal mutatkoznak be a pancsevőiek. A rendezői tisztet Szabó Lajos vállalta a következő műsorral: 1. Palotás tánc. Bemutatták: Szabó Elza, Szabó Stefánia, Uncsi Ferenc és Biró Antal. 2. »Rebeka néni« című 1 felvonásos bohózat a következő szereposztásban: Rebeka néni — Gajdos Böske, Mariska — L'mkó Ica, Péter, festő — Fodor Mihály, Szobaleány — Schtaub Irma, Dr. Különös — Kovács Sándor. 3. »Fiatalság-bolondság« 1 felvonásos vígjáték. Személyek: Szolgabíró — Laskay Gyula, Feri unokaöccse — Kiss Gábor, János hajdu — Alföldi Sándor, — Ferke cigány — Mucsi Ferenc, Vadorzó — Mucsi Kálmán, Szolgáló — Szabó Erzsébet, György, hajdu — Alföldi Mihály. Utolsó számként magyar nótákkal fognak kedveskedni a falusi közönségnek. A zenét Boldizsár cigányzenekara szolgáltatja. A tiszta jövedelmet a jótékony célú felülfizetésekkel együtt teljes egészében beküldik Noviszádra az árvíz károsultak felsegélyezésére. A pancsevőiek vendégszerzésére a környék magyarsága is bejelentette jövetelét. Így a nézőközönség soraiban lesznek ivanovőiek, szkorenováciak, a pancsevői kisério egyleti tagok, sőt beográdiak is.

**Reggeli Újság**  
a magyarság napilapja

## SZINHÁZ-FILM

## A régi szerető

Debelyacsán kiűnően sikerült előadást rendeztek a telepi árvíz-károsultak javára

Uj tisztikart választott a sztanicsei Magyar Kultúregylet. A sztanicsei Magyar Kultúregylet vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott. Az elnök felkéri a közgyűlést, hogy a lemondott tükör helyébe újat válasszon. A közgyűlés egyhangulag Drobina P. Istvánt választotta meg, másodtitkár Locsa György lett. — A közgyűlés úgy határozott, hogy egyelőre felszólítja a hátralékosokat díjuk megfizetésére, míg az ezután sem fizetők ügyét a következő közgyűlés lesz hivatva elintézni. Szöllősi Béla indítványozza, hogy a noviszádi árvíz-károsultak javára indíttson az egyesület gyűjtést. A közadakozásokon kívül pedig az egyesület a maga részéről is szavazzon meg bizonyos összeget az árvíz-sújtotta lakosság felségélyezésére. A közgyűlés úgy határozott, hogy az egyesület a maga részéről 400 dinárt ad a segélyszorultak javára, mely összeget a gyűjtés eredményének összegével együtt a Reggeli Ujság szerkesztőségéhez juttatja el. A gyűjtéssel a közgyűlés Locsa Györgyöt, Krizsák Józsefet, Illés Istvánt és Drobina Sándort bízta meg. — A továbbiakban Trenka Lőrinc kijelentette, hogy hajlandó egy családot magához venni és eltartani az árvíz-sújtotta vidékiől, amíg azoknak otthona fölépül és vissza nem térhetnek otthonukba. Ezen fölbuzdulva Szalari József, Illés József, Drobina P. István, Kanyó Lajos, Mojzes János, Locsa Antal, Illés István, Franyó Faragó János, Szöllősi Béla, Illés Mihály, Trenka István, Márkó Péter, Trenka Félián és Kollárik István egy-egy árvíz-sújtotta testvér gyermekét hajlandó gondjába fogadni. Ezért az egyesület felkéri a Reggeli Ujság szerkesztőségét, ha még vannak ilyen ellátatlan gyermekek haladéktalanul küldjön ki tizenötöt Sztanicásra. Meleg otthon és szerető testvér-karok ölelése várja őket. Mivel több indítványozó nem jelentkezett és így a tárgysorozat kimerült, az elnök 4 órakor bekezdette a közgyűlést.

Ujból teljes háromfelvonásos szindarabot mellékel minden számhoz a Színházi Magazin. Karády Katalin, Dayka Margit, Erdélyi M. éi, Muráti Lili, Rápolthy Anna, Szelezcky Zita, Tolnay Klári, Ajtay Andor, Páger Antal és Perényi László adtak autogramot az árvíz-károsultak javára a Színházi Magazin boltjában, amelyről érdekes képes beszámolót közöl a Színházi Magazin új száma. A korszakalkotó új találmányról: a kormányozható álomról Fóthy János írt kedves és vidám méltatást. Tavasz séta legnépszerűbb színészeink kertjében, vadászlevél az Operettszínház bemutatójáról, tréfás divattudósítás a Sauerhangversenyéről, a »hallatlan« törzsasztal, Somogyi Bogó és Lukács Margit látogatása Harvay János szobrászművésznél, 7 nap 7 éjszaka krónikája, csupa derűs tavaszi írás, amely igazi »tavaszi számmá« avatja az új számot. A gazdag divatrovat szenzációs londoni divatlevelet hoz érdekes illusztrációkkal és a legújabb párizsi divatképeket. Heti szindarabmelléklet az »Espresso« című nagyszerű vigjáték, a »Kis Magazin«-ban pedig Sicc urfi szórakoztatja vidám kalandjaival a gyermekeket.

Reggeli Ujság  
a magyarság napilapja

A debelyacsai műkedvelők az Önkéntes Tűzoltó Testület rendezésében vasárnap este a Papp-féle vendéglő színháztermében zsúfolt nézőtér előtt előadták a »Régi szerető« című három felvonásos népszínművét, az Adamovics telepi árvíz-károsultak javára. Az előadás tiszta jövedelme a felülfizetésekkel együtt 1630.— dinárt tett ki, amely összeget eljuttatták az illetékes helyre.

Felülfizetésekkel hozzájárultak a nemes cél segélyezésére: Krausz József 30, Dent, Königsberger Imre 10, Guttman József 20 Fésüs Imre zenekara 200, Kiss József 10, Kiss János az ÖTT elnöke 200, László József 20, id. Kiss István 4, Tóth Ferenc közs. elnök 20, Szvetlik Gyula 20, Kerekes Imre 10, Olasz Jani 5, Joanovics Sándor 10, Máté Antal 10, Maráczy László 10, Révész György 20, Szücs János 2. ifj. Balogi Bálint 4, Sepsey András 5, Varga Béla 10, László Baba 4.50, Dr. Tóth Sámuel 20, Spitzer Géza 10, Kiss István 1988 hsz. 100 dinár.

A rendezőség ezután is hálás köszönetet mond a nemes szívű adományokért.

A »Régi szerető« szereposztása a következő volt: Szilágyi Béni, László Baba László Józsefné, Kiss József, Vitkay Ilonka, Kiss Benke,

Kiss Laci, Mohácsi Imre, Horváth Ilonka, Laskay Zsuzsika, Szóke Mátyás, Mohácsi Sándor, Balogi István, Olasz János, Olasz Mihály, Szilágyi Katica, Szent Zsuzsika, Varga Ilonka, Kotormán Sárika, Földesi Bálint és Görbe Gyula. Konferált Szent József.

A felvonások közben Vitkay Ilonka »Az árvíz hajós« című Vörösmarty költeményt, Mohácsi Jucika »A Tisza« című Petőfi költeményt és Vitkay Ilonka saját szerzeményű dalát adta elő igen nagy sikerrel.

A szereplők valamennyien kitűnőek voltak és külön dícséretet érdemelnek, hogy fáradságot és időt nem kímélve felléptükkel önzetlenül hozzájárultak a szerencsétlen árvíz-károsultak felségélyezéséhez.

Az Adamovics-telepi árvíz-károsultak segélyezése céljából az Ipartestület vezetősége elhatározta, hogy gyűjtést indít az iparosok és kereskedők körében. A választmány tagjai bejárják illetve felkeresik valamennyi iparost és egyben

akciót indítanak annak érdekében, hogy amennyiben még volna az árvíz-sújtotta károsultak családtagjai között elhelyezetlen gyermek, úgy Debelyacsán is elhelyezzenek gyermekeket.

««(III)»»»

Gyermekelőadás Noviszádon az árvíz-károsultak javára. A noviszádi Szerb Nőegylet szombaton, április 20-án gyermekelőadást rendez az árvíz-károsultak javára. Az előadást és utána a táncmulatságot délután 4 órai kezdettel tartják meg az Emlékköthonban. A műsor rendezésében közreműködik a Szvetozár Miletics és a Györgye Natosevics iskola, a Bájics zenei iskola valamint a zsidó ovoda. Színrekerül Schossberger Paula, a zsidó ovoda igazgatónőjének »Tavaszi ébredése« című alkalmi szindarabja, amelyet a szerző rendez. A darabban előforduló tánc Bájics zeneiskola, valamint a zsi-kei mutatják be Popovics táncnő betanításában. Az előadás igen érdekesnek ígérkezik.

A moravici református egyházi énekkar műkedvelő előadása. A moravici református egyházi énekkar vasárnap este a Polgári Kaszinó nagy színháztermében műkedvelő előadást tart, amely alkalommal Ferenc Illés »Nánai bíró lánya« című 3 felvonásos népszínművét mutatják be. A szerepeket Király Liduska, Hubai Juliska, Csákvári Liduska, Kiss Rozika, Besny József, Klézer Sándor, Kardos Sándor, Farkas Lajos, Mike Ferenc, Szücs József, Szücs László, Fekete József és Kiss Lajos alakítják. Az előadást Kiss Antal rendez, sugó Juhász Lajos lesz. Az előadás iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg. Jegyek korlátolt számban még kaphatók Csákvári Ferenc kereskedésében.

A szombori Szociális Misszió f. hó 21-én d. u. 5 órai kezdettel az árvíz-károsultak felségélyezésére táncos ifjúsági délutánt rendez a Magyar Olvasókör nagytermében.

A Délszláv-Magyar Szemle áprilisi számáról. A Csuka Zoltán szerkesztésében megjelenő kitűnő folyóirat hasznos és komoly áttekintést ad az utódállamok kisebbségi életéről. Mint általánosságban ebben a számban is feldolgozza ezen területek gazdasági és kulturális anyagát. Külön kell megemlítenünk Szentkirályi József a New-Yorki Magyar Könyvtár kitűnő ismertetését, valamint Nánay Béla Iskolai kirándulás kisebbségeinkhez című új szempontú tanulmányát. A folyóirat gazdag tartalma, kisebbségi életünk valószínűségi kézikönyvéül szolgál.

A szrbobráni Katolikus Nőegylet gyermekelőadása. A szrbobráni Katolikus Nőegylet vasárnap este Kiss Antal vendéglőjében jótékony célú gyermekelőadást rendez. Az előadás jövedelmét a noviszádi árvíz-károsultak felségélyezésére fordítják.

Előadást rendeznek Beográdban a noviszádi árvíz-károsultak megsegítésére. Vasárnap, a beográdi Krisztus Király templom melletti helyiségben a magyar tanítóképzősök jótékony célú előadást rendeztek a noviszádi árvíz-károsultak javára. Az előadás teljes bevételét a Reggeli Ujság útján az árvíz-sújtotta szegény magyar testvérek felségélyezésére bocsátják. Meg kell említeni a beográdi magyar tanítóképzősök áldozatkészégét és buzgalmát, mellyel az árvíz-sújtotta magyar testvéreken segíteni igyekeznek, ugyanis ez már a második pénzküldemény a részükről. Az első küldeményt vacsoráról való lemondással saját gyomruktól vonták el, most pedig áldozatkész munkával: előadással s ezáltal a beográdi magyarok adakozó készségével segítenek

## Színes szalag

Lord Woolton, az új angol közéletvezető miniszter takarékoságára inti a szigetország népét. »Ha mindenki csak egy karéj kenyereit elegendő naponta — mondja — az évenként harminc millió métermazsa gabonának felel meg. Fegyverszünk kevesebb cukrot, az étel épp olyan tápláló, ha kevésbé édesítjük meg, s takarékoskodjunk a teával is. A burgonyában rejlik nagy tápértékét pedig használjuk ki kellően.« Mindent el fog követni, mondta végül, hogy Anglia nepe kellően el legyen látva a legfontosabb élelmiszerekkel.

Filmek készülnek a háború fontosabb eseményeiről. Sherrif angol író, akinek a múlt háborúról szóló darabja, »Az ut vége«, annak idején oly nagy sikert aratott, megírja a laplatai tengeri csata történetét, lord Shabolgi könyve nyomán. A film Hollywoodban készül.

Alice Astor, Amerika leggazdagabb örökösének egyike, elvált második férjétől is, hogy kezét nyújtsa Philipp Hardingnak, egy szegény újsághónak. Alice Astor első férje Obolensky herceg volt; tőle elvált és Hoffmansthal Hugó, a híres drámaíró fiának felesége lett. Ez a frigy sem tartott sokáig és most a szép asszony, akinek vagyona mintegy két millió font, egy újságról felesége lett.

Amerika első számu nagymamája, Mary J. Skinner, mint a new-yorki lapok nagy részvéttel jelentik, szegényes korában elhunyt Ketszaznyolvan kilenc unokája és dedunokája maradt hátra. Egyedül az elmúlt évben ötven unokája és dedunokája született.

Nem szabad a nőknek nadrágot viselni Franciaországban. Aki nadrágot visel az ki van téve kellemetlen megjegyzéseknek, könnyen kemek tekinthetik és bajba keveredhet. Egy felhívás felsorolja meg, hogy mitől ajánlatos tartózkodni a nőknek. Ne beszéljenek katonai dolgokról a nyilvánosság előtt. Ne beszéljenek a háborúról, az otthoni viszonyokról idegenekkel, bármilyen nemzetiségűek is. Ne kicsinyeljék le az angolok háborús erőfeszítéseit. Ne okolják az angol intézményeket esetleges késedelmekért. Ne tárgyalják ezeket a kérdéseket leveleiben. Ne hagyják el leveleiket s ne küldjenek levelet senkinek küldönc útján. Ne közöljék senkivel, hogy hozzátartozók a harcstérrel mikor jönnek haza.

Az angol királyi pár tavalyi amerikai látogatásáról most tették közzé a hivatalos jelentést. Eszerint a parlament 2294 dollárt költött a fogadtatás előkészületeire, amelyen a király és királyné kezelt szorított minden honatyával.

A legújabb hollywoodi szerelmi regény középpontjában Miss Sheridan, egy fiatal filmsztár áll. Az uccán mel'észegődött egy Dick Brunnenkamp nevű tizenkilenc éves diák és egy lakattal záródó acélbilléccsel hozzáláncolta magát. A lakat kulcsát nyomban lenyelte. Az ügy egyelőre az orvosokat és a rendőrséget foglalkoztatja, de lehet hogy nemsokára filmen is látni fogjuk.

Varsóban megkezdte működését a német felsőbbbíróság. A birodalmi igazságügyminiszter képviselőletében Freis'er államtitkár mondott beszédet a főkörmányzószámban működő német jogvédők feladatairól.

lag

# S P O R T

## Ujra kisorsolták az elmaradt bajnoki mérkőzéseket

### A noviszádi alszövetség hírei

Az alszövetség intézőbizottsága szerdán este megtartott ülésén újra kisorsolta az április 7., 14. és 21.-ről elmaradt illetve elmaradó bajnoki mérkőzéseket. Az új határnapok a következők:

**Első osztály:** Május 12-én: Radnicski-NAK és Isztra-Gragyanszki.  
**Második osztály:** Április 28-án a NAK-pályán 8.30 órakor Szlavia-Livnicsár, 10.30 órakor Gvózszyár-Tátra, Petrovácon Szlovácski-Janosik. Április 20-án a Karagyorgye-pályán délután Makkabi-Teksztil. Május 12-én Futakon Futaki SK-Gvózszyár, Petrovácon Szlovácski-Trgovacszi, Karlovicin Sztrazsilovo-Fruskogorac Petrovaradinban Jelasics-Zrinyszki. Május 19-én Futakon Futaki SK-Rapid. Május 26-án Kiszácson Tátra-Futaki SK.  
**Ifjúsági mérkőzések:** Junius 2-án a Karagyorgye-pályán 8 órakor Vojvodina-Teksztil, 9.15 órakor Isztra-Trgovacszi, 10.30 órakor Makkabi-Szlavia és délután a NAK-pályán NAK-Rapid.

A fegyelmi bizottság felfüggesztette a következő futballisták játékjogát: Vojvodics Zvonimir, Birovlyev Mita és Vaszilyevics (mitrovicai Trgovacszi), Stadler Sándor és Sztipan Rimac (mitrovicai Zanatlia), Jauch Henrik (Rapid). Ugyancsak felfüggesztették a játékvezető megfenyegetéséért Bishop Gyulát és Oldványi Gyulát, a beocsini Cement SK két vezetőségi tagját.

Az igazgató tanács tudomásul vette, hogy a petrováci Szlovácski-Obilics (Pasicsevo) mérkőzést ideiglenes pályán rendezik meg. A tanács az április 21-

re kisorsolt másodosztályú bajnoki mérkőzéseket a következő pályákra helyezte át: Karagyorgye-pályán 8.15 órakor Livnicsár-Rapid, a ZSSK-pályán 10.15 órakor NFK-Szlavia (Petrováce).

A Birótestület a vasárnapi mérkőzésekre a következő játékvezetőket jelölte:

**Első osztály:** Radnicski-Szloga Komlós, NAK-Gragyanszki Sztojanovics, Cement-Isztra Popovics Csató, Mácsva-ZSSK Bogyanac.

**Második osztály:** Teksztil-ZSSK Milnovics, Livnicsár-Rapid Harry, NFK-Szlavia Tamás, Szlavia-Tátra Petrovics Szvetozár, Zanatlia-Latvaraki SK Bogyanac, Konkordia-Trgovacszi Hajdu, Temerini SK-Makkabi Szarmadzsjja, Szlavia-Obilics Bramberger, Jugoszlavia-Jugovics Adám, Bácska-Trgovacszi Bucheimer, Stefanik-Zrinyszki Nenadovics, Radnicski-Szlavia Huszka, Szremac-Sztrazsilovo Petrovics Milenko, Podrinve-Zvezda Kramer, Trgovacszi-Rudar Borcsanin.

**Ifjúsági bajnokság:** Szlavia-Rapid Dotlics, Radnicski-Trgovacszi Weinberg, Isztra-Makkabi Momirov, NAK-Vojvodina Kovács.

A vasárnapra kisorsolt mérkőzések közül négy elmarad s így azok eredményét játék nélkül könyvelik el a következő csapatok javára:

**Dunav-esurugi Hajduk 3:0.**  
**Gragyanszki (Titel)-Saikas (Kovily) 3:0.**  
**Jelasics (Petrovaradin)-Ingvijai SK 3:0.**  
**MSK Radnicski-Zanatlia (Mitrovica) 3:0.**

## A palicsi tó partján hatalmas sporttelepet létesít a Palicsi SK

A Palicsi SK választmánya most megtartott ülésén ismét több fontos kérdésben döntött. Az ülésen Buzás László elnök referált Vermes Máriával a tó partján levő telkek és épületek tulajdonosjével folytatott újabb tárgyalásairól és indítványozta, hogy a Palicsi SK bérelje ki a már bérbevett középső épületen és a kétholdas parkon kívül a telk végén álló műhely-épületet is, amely kitűnően alkalmas lenne a regattaház céljaira. Mintegy 5 méter hosszú épületet ideális csónakházzá lehetne berendezni. A választmány hozzájárult a tervhez, megbízta Buzás László elnököt és Heiblein József titkár, hogy négyéves bérletre a műhelyépületre is kösse meg a szerződést az ingatlanulajdonossal.

A választmány most már teljesen kidolgozta azokat a terveket, amiket a Vermes-telken kíván megvalósítani. A műhelyépület két termét regattaházzá alakítanák át, a harmadik pedig a klub alkalmazottjának szolgálna majd lakásul. A regattaház előtt egyelőre két tenispályát építenek. A középső épületben lesz a klubház, amelynek nagytermében a vívó és az asztali-tenisz sport nyerne hajlékot. Két szobát öltözőknek alakítanak át. Az udvar különböző szabad tornai tornaszereket állítanak majd fel.

A renoválási munkálatokat kedden már meg is kezdték, a csónakház átépítésére pedig a jövő hét végén kerül sor.

Nemes Oszkár ügyvezető elnök javaslatára a választmány hosszabb vita után hozzájárult ahhoz, hogy a jégkorongcsapat számára trikókat vásároljanak. A felszólalók, így Bokor László és többen azzal érveltek a javaslattal szemben, hogy a sporttelep létesítésének és a nyári sportok fejlesztésének nagy kiadásai előtt a téli sportra vonjanak el pénzt, amikor még az is bizonytalan hogy a jégviszonyok lehetővé teszik-e a télen a jég sportokat. Bokor László hangsúlyozta, hogy épp úgy, mint ahogyan a klub minden szakosztályra a téli sportok érdekében

hozott áldozatokat, most a nyári sportokért kell az egész klubnak dolgoznia. Ezután dr. Pavkovic Milivoj beszámolt a palicsi regattaklubbal folytatott tárgyalásairól. A regattaklub az új regattaszakosztály támogatásaként 600 dináros árban átenged a Palicsi SK-nak egy kettős versenycsónakot. A választmány köszönetet szavazott dr. Pavkovicnak sikeres tárgyalásaiért és a palicsi regattaklubnak a csónak átengedéséért. Elhatározták, hogy a meglévő két versenycsónak mellett még néhány verseny és ugynevezett sétacsónakot vásárolnak.

Az ülésen azután az egyik szuboficai egyesület ifjuságának azzal a javaslatával foglalkoztak, hogy mintegy 100 taggal igénybe vennék a Palicsi SK telepének sportlehetőségeit. Buzás László, Bokor László és dr. Pavkovic Milivoj hozzászólása után a választmány kimondta, hogy semmiféle más egyesületet, vagy testületet nem fogad be a klubba, jelentkezőket viszont szívesen fogad egyéni elbírálásban, ha a klub szabályainak alávetik magukat.

Buzás László elnök indítványára bizottságot jelöltek ki a sporttelep és a sportok minden ágának felügyeletére. A bizottság tagjai: dr. Pavkovic Milivoj, Dr. Vilisics Vladislav, Bokor László, dr. Kosztoányi Árpád és Tautert Alfréd mernök. A bizottság hatáskörébe tartozik az edzések pontos betartásának az ellenőrzése is.

### ASZTALI TENISZ

A NAK egyéni versenyt rendez vasárnap, április 21-én délelőtt 9 órai kezdettel a Králya Petra II. 110 sz. alatti levő klubhelyiségben. A díjazásos versenynek szépszámu és kitűnő mezőnye lesz, eddig Frank Hazanovics, Klier és a legtöbb noviszádi játékos jelentette be indulását. Benevezni szombat estig lehet, nevezési díj 10 dinár, belépődíj a közönségnek 5 dinár.

A Fekete Emberéhez hasonló, kitűnően szervezett, fegyelmet próbára tenné bármely világváros rendőrségének ügyességét is. Mit kezdjek én velük, az én kicsiny rendőri szervezetemmel? Adjanak nekem jobb és nagyobb rendőrséget s jobb és nagyobb lesz az eredmény. Minden követ megmozgattam, hogy besúgókat szerezzek a bandából, de vagy azok csaltak meg engem, vagy pedig a banda értesült intézkedéseimről, legmegbízhatóbb embereimmel egyidejűleg. Az ördögi gazemberek szinte már a gondolataimat is ellesik, mielőtt még kimondanám őket.

— Mégis, tennünk kell végre valamit.

— Elnök ur, én és embereim éjjel-nappal rendelkezésére állunk! Találjon ki valamit s meg fog győződni szorgalmunkról és odaadásunkról.

— Van valaki besugója, aki hírt ad a legközelebbre tervezett bűncselekményről?

— Volt, de azt a Fekete Ember fölhozatta. Mindenesetre holnap másiktól fogunk gondoskodni.

— Nem sértem meg érzékenységekben, ha arra kérem, hogy ezt az embert engedje át majd nekem?

— Legkevésbé sem.

— Köszönöm.

— Holnap tehát, ha biztos leszok az emberben, személyesen fogom az ön hivatalába elvinni.

— Akkor, remélem, gondolataink nem lesznek e'arulva!

Karneik Eliz a beszélgetőkhöz lépett.



Izgalmas történet a száz év előtti Budapest mélysegeiből

(24) — A bűnösök meglakolnak, a jók elveszik jutalmukat.

— Van valami újabb érdekes bűneset, urak? — kérdezte kíváncsian. — Óh kérem, beszéljék el, önök tudják, mennyire izgatnak engem a hátborzongató történetek.

— Ártatlan dologról beszélgetünk, — mondta gyorsan a bírósági elnök, mielőtt Hommel egy szót is szólhatott volna. — A rendőrfőnök ur megkért engem arra, hogy vállaljam el újszülött gyermeke keresztapaságát s én örömmel fogadtam a megtiszteltést.

— Ez a mai szenzáció, nagyságos asszony, — erősítette meg Hommel.

— Igaz, hogy az éjjel betörték a Dorottya-utca sarkán levő órásholtba? — kérdezte Eliz.

— Igaz, — válaszolta Hommel, — de a betörőket, — ugy'atszik, — megzavarták, mert elináltak a néki, hogy bármit is magukkal vittek volna. Semmiesetre sem lehet a Fekete Emberről szó; ő nem az az ember, aki egy magános járőrkelő lépésére elmeneküljön.

— Hát ezt a veszedelmes gonosztevőt nem tudják lefűlelni?

— Természetesen, ha az első nyomot megtaláljuk, a többi már nem lesz nehéz, — mondta a bírósági elnök. — De még semmi nyomunk sincs. A véletlenben bíznunk, az szokott a legjobb rendőri lenni.

A szép özvegyet most elhívta a komornája.

— Nem tartom szükségesnek, — mondta az elnök Hommelnek, — hogy egy idegen nő, hogy nő egyáltalában be legyen avatva a hivatalos titkokba. Aggodalommal látom, hogy ez a nő az összes hivatalokban befolyásra tett szert s ha mégis megjelenek ebben a házban, az azért történik, hogy bepillantást nyerjek olyan körökbe, amelyek egybékint fátyol állnak tőlem. Óvakodjék, Hommel ur, ennek a nőnek a jelenlétében fesszenül szólni hivatalos dolgairól!

— Csak nem gondolja elnök ur, hogy ez a nő kihasználja ismeretségünket?

— Semmiesetre sem szerelemből vet súlyt arra, hogy minket is itt lásson. Persze, önnek nem kell gyanút fognia, de ő minket tartalékként kezel arra az esetre, ha netán valamit el akar majd érni s akkor kellemetlen volna ráknézve, ha olyasvalamiről volna tudomása, amit fegyverül használhatna föl ellenünk.

— El vagyok képedve, elnök ur!

— Igen, ez az asszony veszélyes. Hogy rossz is-e? azt nem tudom. Kívánom, hogy csalódtam volna!

Eliz komornája a budoárba hívta, ahol Mallóry báró várakozott reá.

A báró szokásos vidám nevetésével üdvözölte a nőt: a márvány-fehér arcon egyetlen vonás sem utalt azokra az izgalmas eseményekre, amelyek az éjjel a villájában lejátszódtak.

— Honnét jössz ily késő éjjeli órában? — támadt rá Eliz.

— Hazulról.

— Főfájása volt a feleségednek? — kérdezte gunyosan a nő.

— Eppen nem, de megtette azt a zivességet, hogy mint házam urnöje a te javadra visszalépett és átengedte neked a tért.

— Meghalt? — kérdezte lázasan Eliz.

— Négy órával ezelőtt.

— Végre — valahára!

— Most aztán a feleségem lesz-e!

— Tehát özvegy vagy!

— Nem érdekel megtudni a hirtelen halál részleteit?

Eliz elfintorította a száját s keves gondolkodás után így válaszolt:

ASBÓTH MÁSODSZOR IS GYŐZÖTT PUNCSÉC ELLEN

Taorminában most fejeződött be a múlt héten megkezdett nemzetközi teniszverseny, amely Asbóth Józsefnek újabb nagy sikerét hozta. A fiatal magyar játékos a férfi legyőzött döntőjében ismét Puncsec jugoszláv bajnokkal került össze, akik 9:7, 1:0 arányban győzött le. A mérkőzést nem játszották végig, mert Puncsec a második szettben karsérülésre hivatkozva feladta a küzdelmet. Asbóth tehát 3 héten belül megnyerte a genovai, palermói és taorminai versenyt, úgyhogy pillanatnyilag ő tekinthető Európa legjobb teniszjátékosa. A többi döntő eredménye: női egyesben Ullstein német — Kovács Hella jugoszláv 6:3, 6:1, férfipárosban Taroni, Stefani olasz — Asbóth, Szigeti magyar 6:2, 5:7, 6:4, női párosban Florián, Kovács jugoszláv — Berescu, Somogyi 6:2, 6:3, vegyespárosban Florián, Pallada jugoszláv — Manzutto, Taroni olasz 6:2, 6:4.

Hogy áll a bajnokság?

Table with 2 columns: Team Name and Score. Rows include Petrovgrádi Alsözvetség and Szubotici Alsözvetség.

KUGLI HIREK

A noviszádi Famunkások összes játékosaik kérem hogy az edzésen okvetlenül jelenjenek meg. — A kapitány.

Futball-eredmények

Noviszád: Kővérek—Soványak 2:1 (1:1), barátságos. A mérkőzést a Pincér SK rendezte az árvízkarosultak javára. A Kővérek mindkét góját Siteri lőtte, a Soványakét Radakovics. Jók voltak: Krunó, Balázs Marci, Nyári és Markovics (Kővérek) illetve Stritz, Aleksza, Gyorgyevics és Kotarac (Soványak). A mérkőzést Szabó László jól vezette. Wembley—Anglia 1:0 (1:0), válogatott mérkőzés. Firenze: Fiorentina—FC Milán 5:1 (2:1), megismételt kupamérkőzés. Novacrnja: Novacrnjai SK—Vujičevići SK 4:2 (2:0), barátságos. A mérkőzés szép sportot hozott, góllövők: Csicsai 2, Welbach és Hunyadi 1—1 (Novacrnja) illetve Gyapjas és Tápai (Vujičević). A mezőny legjobb embere Tóth vujičevići kapus volt, őmentette meg csapatát a súlyos vereségtől.

Rövid sport hírek

Szuboticián vasárnap ZsAK—Bata SK ligamérkőzés lesz. A ZsAK esetleges győzelmével megmenekülne a kieséstől. A mérkőzést délután félnégy órakor a Stadionban rendezik. Gyogye Lőjancsics, a beográdi Jugoszlávia volt válogatott középcsatára, a borovói Bata SK-hoz szerződött. A horvát válogatott vasárnap Bernben Svájc ellen így áll fel: Glazer — Belosevics, Suprina — Jazbec, Jazbincek, Kokotovics — Cimermansics, Antolkovics, Lesnik, Wöfl és Matekalo. A horvát csapat ugyanebben az összeállításban győzte le Svájcot nemrégén Zagrebban 4:0-ra. Elmarad a május 2-ára tervezett horvát-magyar B) válogatott mérkőzése, mert a horvát szövetséget értesítette a magyar álló okokból nem fogadhatja a magyar csapatot Zagrebban. A budapesti magyar-horvát A) válogatott mérkőzést azonban megtartják s alighanem ott rendezik meg a magyar-horvát ifjúsági mérkőzést is.

Érvényesek már a Budapesti Nemzetközi Vásár utazási és vizumkedvezményei

Budapestről jelentik: Kedden, április 16-án érvénybe léptek az április 26-án megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár utazási és vizumkedvezményei. Akár vasuton, akár hajón, akár gépjárművön utazik a látogató a vásárra, mindenütt akadálytalan az út, hiszen az árvizek a közlekedési vonalakban nem tettek kárt. A kedvezményes utazás elengedhetetlen kelléke az utlevélén kívül a vásárigazolvány és a vizum. Vásárigazolványt minden utazási és menetjegyirodában és a vásár minden tb. képviselőjénél bárki szerezhethet magának. Az olcsó vizumot pedig előzetesen és idejekorán kell a lakóhely szerint illetékes magyar külképviseleti szervtől megszerezni. A magyar vasutakon, ahol jövet is menet is 50% az utazási kedvezmény, mindkét menetirányban meg lehet az utazást szakítani.

genforgalmi Hivatalától. A vásár nemzetközi látogatóinak kedvéért és azok tiszteletére az idegenek ittartózkodása alatt Budapest a nemzetközi igényeknek megfelelő szórakozási lehetőségekről is gondoskodott. Főként zenei és sportesemények azok, amelyeknek élvezésénél mellékes a nyelvtudás és éppen azért egészen kimagasló zenei és mindennemű sportesemények színhelye is lesz Budapest azokon a napokon, amelyeken a külföldiek a vásár kedvezményeivel Magyarországon tartózkodhatnak.

Érdekes és figyelemreméltó, hogy Magyarországon a múlt évről nyara óta alig emelkedett az árindex néhány százalékkal. Ez az emelkedés is csak néhány cikknel mutatkozik meg, egyébként ma is változatlanul olcsó minden. A vásár nagy nemzetközi eseményére, mint előző években természetesen most is felkészült Budapest s a vendégek ellátásában úgy, mint ahogy a múltban sem volt, ezuttal sem lesz semmi hiba.

Április 26-án nyílik meg az idei Budapesti Nemzetközi Vásár és tart május 6-án estig, a látogatóknak tehát legkésőbb május 6-nak déli 12 óráig Budapestre kell érkezniük.

— Csakugyan nem, barátom. Mit érdekeljen az, hogy minő halállal halt meg? Nagyon gyöngye idegzetű nő vagyok, az eset még erősen fölizgathatna. Meghalt, tehát halott. A szegény asszonyon már ugye segíthetek és... Elhallgatott, fürkészve nézett a báró szemébe s minden egyes szót külön hangsúlyozva, lassan kérdezte: — Mégis, úgy halt meg, hogy mindenki előtt világos lesz, hogy természetes halállal halt meg? — Csak nem gondolod, hogy... — Felelj egyenesen a kérdéseimre! A báró megsimogatta Eliz gyönyörű hullámos haját s tompa nevetéssel nyugodtan mondta: — Amilyen szép, épp oly okos és vagy! — Felelj a kérdéseimre! — A báróné igaz halállal halt meg. A Városmajor fái közt banditák támadták meg és egy lövés telerítette. — Azok a gonosz banditák! — jegyezte meg Eliz gunyosan. — Négy hét múlva megtartjuk az eljegyzésünket, egy hónapra rá a menyegzőt, aztán mindent pénzre tesszünk és Párizsban telepszünk le. — Jó, jó, kedves barátom, egyelőre azonban adj nekem valami pénzt s aztán jelenjél meg a szalóban. A báró teljesítette ezt a kívánságot, kétezer pengőt adott Eliznek, aki átvéve a pénzt, visszaindult a kis szalónon át a nagyterembe.

A kis szalóban éppen Hislinger rendőrbiztos jelentkezett a rendőrfőnök előtt s hirt adott Riskó Feri elfogásáról. — Eliz rögtön odasiatott. — Értésülvén imádoztja letartóztatásáról (ami azonban, mint tudjuk, valósággal nem történt meg), hidedg szívvel mondta: — Köszönöm, biztos ur. Hol fogta el őt? — Egy szép asszony karjaiban, — felelte a huncut rendőrbiztos. — Sejtí letartóztatása okát? — Igen. — Eliz meg volt lepve. — Mit mondott? — Gunyosan nyilatkozott az ön személyéről, nagyságos asszonyom. — A nyomorult! — Hommel ur, — fordult a rendőrfőnökhöz, — volt szives gondoskodni arról, hogy a letartóztatott senkivel se érintkezhesék és hogy éhezzen és szomjazzon? — Természetesen! — Eliz, aki belsőleg nagyon izgatott volt, nagy bankjegycsomót nyomott a rendőrbiztos kezébe és visszatért a nagyterembe. Alighogy Eliz eltávozott, a rendőrbiztos átnyújtotta följebbvalójának a kapott pénzzammát, aki azt gyorsan a zsebébe rejtette. — Kedves Hislinger, — mondta aztán, — ön oly derekasan végezte föladatát, hogy tiszteletdíját fölemelem husz pengőre! Hislinger a pénz átvétele után hálásan meghajtotta magát s dol-

gára ment, a rendőrfőnök pedig a nagyterembe lépett, ahol akkor már Mallóry báró is jelen volt. — Eliz fényes jókedvében volt, szikrázott az éltől és valósággal elragadta az egész társaságot. — Most doktor Brandis egy mellékhelyiségbe hívta Mallóry bárót, azzal, hogy egy kis megbeszélni valója van vele. Itt a doktor becsukta az ajtót, leült, magamellé telepítette a bárót s igen komoly hangon így szólt hozzá: — Mikor először volt szerencsém a báró urral találkozni, ön fenyegető hangot használt, amelytől inkább elképedtem, semmint megijedtem. Ön kihasználta, báró ur, ezt a meglepetésemet és egy súlyos szolgálatért aprópénzzel akart megfizetni. De valamire célzott akkor a báró ur... Szabad tudnom, mi légyen az? — Én nem szoktam talányokban beszélni, — válaszolta a báró unott hangon; én nyíltan megmondom a magamét mindenkinek. Ön előttem az erényhöst akarta játszani s erre azt a megjegyzést tettem, hogy én ismerem önt és tudom, hogy ön pénzért mindent megtesz. — Há jól van, báró ur, de hangsúlyoznom kell, hogy én igényeimmel mindig az eset természetéhez alkalmazkodom. Ön a jelen esetben nem fizethet ki engem koldusfillérekkel, amikor ön általam milliókhoz akar jutni. A báró most olyan tekintetet vetett a kis doktorra, hogy azt egé-

szen megzavarta vele. Ajkán megvető mosoly játszott. — Ön tehát azt akarja tudomásomra adni, hogy a jelenlegi föltételek mellett nem hajlandó az elmeosztályon elhelyezni a bárónt. — Igen, de meg kell jegyeznem, hogy ebben nem egyedül engem terhel a felelősség. — Óh, csak semmi kifogás, édes doktor ur, látom már, hogy mi ketten ebben a dologban félreértettük egymást. Én egyáltalán nem kívántam öntől azt, hogy megvizsgálja s ezért fényesen megfizettem önt. Gavallér ember vagyok s nem törődöm vele, hogy az, akit megfizetek, kezét csókol-e érte, vagy oly cudar gazfickó módjára viselkedik — mint aminők ön mutatja magát, amikor követelésekkel áll elő, holott csak hálanyilatkozatnak volna helye. Brandis mester szótanul meredt a báróra, aki éles hangon folytatta: — Ön azt a szándékot merte nekem tulajdonítani, hogy önt becsutellen módon főhasználjam a feleségem ellen, hogy pénzért hivatalos visszaélésre bírjam! — A doktor alig hitt a füleinek. — Mint ember, fölkellene jelenenem önt, — tört rá most megfélemlítő erővel a báró, — mint uriember: megkellene önt korbácsolnom! A doktor homlokán kiütött a veríték s a jámbor egész testében reszketni kezdett. (Folytatjuk)

# KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA

**Ipartörvény - Mestervizsgák - Jogismeret - Kereskedelmi jog - Munkásbiztosítás - Bankügyletek - Számtan - Könyvelés - Levelezés - Kalkuláció - Üzemtan**  
**Háromszázötven fejezetben minden tudnivaló**

132 közlemény

## Kilencedik rész Kereskedelmi levelezés

(Trgovacko dopisivanje — korespondencija)

Gospodi JOVANOVIĆ JOVAN I SIN

Beograd

Posednik ovoga pisma g. Josif Horvát, moj je bivši pomoćnik, u čijem sam interesu slobodan obratiti se na Vas.

Kao vrednog, vanredno sposobnog, tačnog i poverljivog pomoćnika, sa najvećom žalošću sam otpustio; ali pošto mu je želja da dodje u Beograd, da bi se usavršio u svojoj struci i da bi stekao veću stručnu spremu, nalazim za svoju dužnost, da ga u tome potpomozem, i da ga naročito najtoplije preporučujem.

Oslanjajući se na Vašu toliko puta mi dokazanu predusretljivost, molimo Vas, da ga po mogućstvu u Vašem preduzeću uposlite, a ako to ne bi bilo moguće, da ga kod jednog tamošnjeg preduzeća preporučite. Njegova odlična uverenja dokazuju njegove pohvalne osobine, i ja sam uveren, da će se uvek pokazati dostojan za Vaš trud.

Za Vašu dobrotu zahvaljujem Vam najtoplije, te Vas uveravam, da Vam i ja svakom prilikom rado stojim na raspolaganju.

S odličnim poštovanjem:

Vinceze Jenő

radnica muzičkih sprava i stovarište klavira.

## Tizedik rész Kalkuláció (Árvetés)

(KALKULACIJA)

A kalkuláció a latin calculus, a. m. kövecské szóból származik mivel az ókorban ennek segítségével végezték a számlálást.

A gyakorlati életben a kereskedő és iparos részére a számolás legfontosabb neme a kalkuláció, mert a pontos árvetéstől függ a vállalat versenyképessége és eredménye.

Az iparos eredményes munkájához nem elég a szaktudás, mert annak nagyon fontos kelléke az árvetés képessége, t. i. hogy előre ki tudja számítani az árat, amibe neki az áru kerül, az előállítás költségeket és befektetendő munkaidőt.

Valamilyen készítmény árvetésénél tekintetbe kell venni a költségeket, melyek a cikk előállításához szükségesek, így a nyersanyag árát, a fizetendő munkabért, a kidolgozást, csomagolást, az állandó kiadásokat és a hibás vagy elrontott áruk százalékát is. Ennek alapján könnyen lehet az eladási árat kiszámítani.

Ha az iparos meg óhajtja állapítani készítményének előállítás árát, tudnia kell:

1. mennyi anyagot fektetett be,
2. mennyi az előállítás költsége és
3. mennyi a kezelési költség (rezsi).

Bevásárlási árvetés

(Kupovna kalkulacija)

Minden iparosnak és kereskedőnek pontosan tudnia kell, hogy a vásárolt áru egysége neki mennyibe kerül.

Az egyszerű árvetésnél a beszerzés árának meghatározására a számla végösszegéhez hozzáadjuk valamennyi kiadásunkat és az egész kiadást osztjuk az áru mennyiségével.

Például:

1) Egy temértni pékmester Noviszádon 15 zsák 2-es kenyérlisztet vesz kg-onként 145 dinárért 2%-os skontóval: 1 zsákban netto 85 kg. van, szállítási díj 100 kg-onként 7,50 dinár, kövezetvám fejében 5 dinár. Hány dinárba kerül 1 kg. liszt a költségek figyelembevételével?

15 zsák liszt á 85 kg. = 1275 kg. á 1,45 din.	din. 1.848,75
1e 2% skonto	" 37.—
	din. 1.811,75

Költségek:

Szállítási díj 10 kg-onként 7,5 din.	din. 96.—
kövezetvám	" 5.—
	din. 1.912,75

Tehát 1 kg. 2-es kenyérliszt 1912,75:1275 = 1,50 dinárba kerül

(Folytatjuk)

## KÖZGAZDASÁG

### A Prizad megkezdte a bor és pálinka vásárlását

Eddig száz vagon pálinkát és 230 vagon bort vásárolt

Beogradból jelentik: A Prizad az elmúlt tíz nap alatt újabb száz vagon bort vásárolt a termelők-től, úgy, hogy eddig 230 vagon bort vett át tőlük. A bor piac helyzete különben elég szilárd és a borért minőség szerint 15-23 dinárt fizetnek hektoliter fokonyként.

A kiváló minőségű borokért azonban ennél nagyobb összeget is fizetnek.

Április 15-én kezdte meg működését a Prizad vrsaci borvásárló kirendeltsége, úgy, hogy a bánáti borvidéken is érzik majd a Prizad intervenciós vásárlásainak jótékony hatását.

Pálinkát főleg a szerbiai piaco-

kon vásárolt a Prizad, mivel Boszniában szilárd a pálinka ára és ott nem szükséges az intervenciós vásárlás. Boszniában 15-17 dinárt fizetnek hektoliter fokonyként, míg

a Prizad Szerbiában 15 dinárt fizet.

A pálinka vásárlás különösen az utóbbi napokban vált élénknek, amikor naponta átlag 6-10 vagonnal vásárolnak, úgy, hogy máig összesen száz vagon pálinkát vett meg a Prizad.

A Narodna Banka deviza igazgatósága tegnap körlevelet adott ki, amelyben közli, hogy a kivitel ellenőrzést április 17-től kezdve a pálinkára is kiterjeszti.

### A beográdi piacon száz dinárt fizetnek az új paradicsom kilójáért

Az első tavaszi napok nagyon megeléjénítették a beográdi piacot is. A termelők és kereskedők nagymennyiségben hozzák a zöldség- és főzelékféléket a piacra és így azok árai a multhetiekhez viszonyítva érezhetően csökkentek. Az árak tekintetében az új paradicsom tartja a rekordot, mert kilójáért 80-100 dinárt fizetnek. Természetes, hogy ilyen magas áru paradicsomból csak kevés került a piacra, de még azt sem adták mind el.

A közeledő görögkeleti husvét ünnepekre való tekintettel egyes cikkekben emelkedés következett

be a beográdi piacon. Míg a multhetekben 60-70 dinár volt a tojás száza, addig most már 72-78 dinárt fizetnek érte. Valóságos csemege ma az édeskáposzta, amelynek kilójáért 10-12 dinárt fizetnek, ugyancsak emelkedett a keltkáposzta tekintélye is, mert akik ragaszkodnak a kelfőzelékhez, azoknak 14 dinárt kellett kilójáért fizetni, pedig néhány nap előtt, még 8-10 dinárért is adták.

A paraj, amely 4-6 dinár volt, ma 2-3 dinárba kerül, az új burgonyát 6-10 dinárért adják különként a beográdi piacokon.

□ Nagyszabású kézművesipari export-kiállítás a Budapesti Nemzetközi Vásáron. Budapestről jelentik: Az április 26-tól május 6-ig megtartandó Budapesti Nemzetközi Vásár egyik látványossága lesz a Kisipari Kiviteli Intézet paviliónja, amelyben az exportra alkalmas összes kézművesipari cikkek kiállításra kerülnek. Rendkívül érdekes grafikonok mutatják be a kisipari export különböző adatait. A Kisipari Kiviteli Intézet díjmentesen becsajítja a helyet a kisiparosok rendelkezésére, hogy ily módon anyagi helyzetére való tekintet nélkül minden kisiparos résztvegyen a vásáron.

□ A Narodna Banka helyzetjelentése. A Narodna Banka április 15-i helyzete az április 8-val összehasonlítva, a következő változást mutatja: Aktívák: Az arany 5,6 millióval 2.056,7 millióra, a deviza 66,3 millióval 982,8 millióra emelkedett, az érepénz 10,8 millióval 418,2 millióra csökkent, a kölcsönök 15,9 millióval 1782,9 millióra csökkentek. A Narodna Banka bónjai 41,0 millióval 1.909 millió dinárra emelkedtek, a különböző aktívák 3,7 millióval 2.136,5 millióra csökkentek. Passzívák: a bankjegy forgalom 316 millió dinárral 10.426,1 millióra emelkedett, a látra szóló kötelezvények összege 34,0 millióval 1.922,2, a különböző passzívák pedig 16,1 millióval 389,1 millió dinárra emelkedtek.

Az aktívák illetve passzívák összege 13.279,8 millió dinárt tesz ki. A bankjegy forgalom és látra szóló kötelezvények összege 12.348,4 millió dinárra emelkedett. A tényleges fedezet — valódi értéke 3.290,7 millió dinár, 26,64%-os fedezettel. A pénztárakban levő arany — tényleges értéke 3.253,3 millió dinár, 26,34 százalékos fedezettel.

□ Vasárnap a bácsopolai Ipartestületben járási borbély-értekezlet tartanak. A bácsopolai Ipartestületben hétfőn este a bácsopolai borbélymesterek gyűlést tartottak, amelyen kimondták az Ipartestület borbélyszakosztályának megalakítását. A szakosztály elnökévé Szép Jánost, alelnökévé Fügedi Dezsőt, titkárrá Úveges Ferencet, pénztárossá Hatvani Mátét választották, továbbá 8 választmányi és 4 felügyelőbizottsági tagot választottak. A két hét előtt megtartott mali-igyosi járási borbélykonferencián a járás összes borbélymesterei azt a kívánságukat fejezték ki, hogy Topolán alakítsák meg a járási borbély szervezetet, amely a járás valamennyi borbélymesterének érdekeit volna hivatva megvédeni. A járási szervezet megalakítása tárgyában, vasárnap, április 21-én délután 4 órakor értekezlet tartanak a bácsopolai Ipartestület helyiségében, ahol a járás összes borbélymesterei részt vesznek. Az értekezletre meghívták Fiszter Gusztávot, az Iparkamara elnökét is.

# Műanyagból készülnek ezentúl Németországban a lakóházak

## Forradalom az építőiparban

Berlinből jelentik: A német gazdasági élet a négyéves terv irányítelvével szerinte rendezkedik be. A háborús védekezés mérhetetlen építkezési anyagot vont el a lakóház-építkezéstől, illetve a magánépítkezéstől. Így mindinkább a műanyagok felhasználása került előtérbe a német gazdasági élet számtalan vonatkozásában, de különösen a lakástermelésnél, amely a fellendülő nemzetiszocialista ujjaépítő munkában jelentékeny helyet foglal el.

Az építőiparban a nyersanyag-szükségletet elsősorban műanyag-gal pótolják. A legtöbb nyersanyag-kérdést

az építőmérnökök és kémikusok együttműködése megoldotta.

E téren különösen hangsúlyozzák a szaklapok, hogy most nem a világháborúból hátrányosan ismert pótlóanyagokról, hanem kifejezetten műanyagokról van szó, amelyek elsősorban a meglévő eddigi építőanyagokat konzerválják az épületekben, erősebbé és használhatóbbá teszik.

A mérnök és kémiai tudomány még az árakat is úgy volt képes megkonstruálni, hogy a német viszonyoknak teljesen megfelelőek legyenek és hozzájárulnak a német gazdasági viszonyok árszintjéhez.

### A FALAK ÉS ÉPÜLETEK VIZTELENITÉSE

A modern lakóépítésnek legfontosabb problémája a falak, épületek víztelenítése és szárazontartása. Az emberi egészségre a legveszedelmesebb a vizes lakás, amely számtalan és a legveszedelmesebb betegségeknek szülőanyja. Az ember életének javát a lakásában, az alvóhelyén tölti el. Csak nézzünk egy kicsit a számok mögé. Az ember átlagos életkora ma hatvan esztendő. Vegyünk csak napi nyolc órai alvást és napi 2-3 órát, amelyet lakásunkban töltünk pihenés közben, akkor naponként mintegy tizenkét órát töltünk el lakásunkban, vagyis a napi 24 órának a felét. Könnyen kiszámítható tehát, hogy 60 éves ember körülbelül

30 esztendőt töltött el lakásában.

Igy érthető tehát, ha a modern építőipar az egészségügyi és szociális viszonyokat figyelembe véve elsősorban a lakásokat akarja egészségessé tenni, ami csak az épületeknek a víztől, a nedvességtől való tökéletes megvédésével lehetséges.

A német kémia a háborús tapasztalatokból elindulva, különböző vegyi anyagokat termelt éppen abból a célból, hogy az épületeket és főleg a lakásul szolgáló helyiségeket a falajból alulról szivárgó nedvességtől, esőtől, a téli hőtől és a súlyos ködtől megvédje.

A német kémia az épületeknek és falaknak víztelenítését alkalmas festékanyag bevonásával érte el. Eddig is használták Németországban a falak izolálására festékanyagot, amelynek azonban még sok kísérleten és tökéletesítésen kellett átmennie. A mostani háborús gazdálkodás rákényszerítette a kémikusokat, hogy az építőmérnökökkel összefog-

va, együttműködve az építési festékanyagot a legnagyobb tökélyre vigyék, ami az általános német szakörök szerint most

teljesen sikerült.

A bebizonyított eredmények szerint nem kell többé megvárni az épület, illetve a falak kiszáradását új építkezés esetében sem, mert a falaknak és épületeknek a festékanyag-gal való bevonásával

24 óra alatt a lakások beköltözhetőek.

Igen nagy nemzetgazdasági jelentősége van ennek a találmánynak, amely elsősorban rengeteg kamatot és megbecsülhetetlen nemzeti jövedelmet takarít meg. Az építési festékanyagok azonban legfőbb gyakorlati értéke mégis az, hogy a salétromot az ugynevezett téglafalak »kivirágzását« eltünteti. A szaklapok jelentése szerint a festékanyagot fel lehet használni nemcsak a kemény építőanyagoknál, hanem a vályogfalnál is. A vertfalaknál is sikerrel alkalmazták az új kémiai anyagot. Az összes német szakkörök és az építőipar legkiválóbb tekintélyei teljesen igazolták gyakorlatok és hosszú kísérletek után az I. G. Farbenindustrie Rt., a legnagyobb kémiai ipari intézménynek ezen találmányát.

### FORRADALOM AZ ÉPÍTŐIPARBAN

A német ipari és lakóépítkezésekben nagy érdeklődést keltett az új építési festékanyag. Alkalmazták a lakás padlóin, gerendákon, a különböző tetőszerkezeteken, az ajtókon, ahol jó tapasztalatokat szereztek.

Az új építési anyag rengeteg alkalmatlanságot, kellemetlenséget, sőt sok felesleges kiadást is megszüntet a lakások falainak sikeres izolálásával, a víztől, nedvességtől és talajvíztől való mentesítéssel. A festékanyag felhasználásával

a téglák salétromkivirágzása teljesen megszűnt,

sőt általában ismert salétromos anyagból készült téglák az anyag felhasználásával nem virágoztak ki. Megbecsülhetetlen gazdasági értéke van tehát ennek az új építési festékanyag-nak, amelyet mindenki szak-tudás nélkül felhasználhat házában, lakásának konzerválására.

Igy teljesen megértjük, hogy a háborús gazdálkodás kényszerű helyzetében kitermelt festékanyag a német lakástermelésben és a német építőiparban valószínűleg forradalmat jelent, aminek megbecsülhetetlen nemzetgazdasági következményei is lesznek.

### MISKOLCON FELKUTATJÁK ÉS KITANITATJÁK A TEHETSÉGES GYEREKEKET

A miskolciaknak hogyha ez sikerül városuknak híre messzire elrepül. Példát majd sok másik ezen városról vesz. S Miskolc híres nemcsak kocsonyáiról lesz.

SANYARU VENDEL

# APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, máskor vasárnap egy szó 1.- dinár, vastagbetűs 2.- dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.- dinár. Hirdetéseket a másnapi napra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

### URANIA MOZI, Noviszd

Ma, az idény legjobb vigjátéka:

## A florentini kalap

Heinz Rühmann, Herfi Kirchner  
Victor Janson

### Húsz

»Míg a banat mindig késő vendég NÖVÉNYHARMAT az első segítség!«  
Ára patikákban, boltokban 14 dinár.  
De jegyezze meg: zöld skatulya 7-8 d üveg. 1879

### ALLAST KERES

TISZTIVISELŐNŐ, ügyes, önálló munkaerő, az irodai munka minden ágában járatos, többéves gyakorlattal szerény igényekkel állást keres. Megkeresést »Tisztiviseelő« jelleggel a kiadónivalat továbbít.

### ELADÓ

VADCSEMETE, mindenfajta vadrózsa (rózsakannina) bekor-roszának 150 dinár ezre kapható. Virág illés. Pádej. 2340

### KERESLET

VESEK minden mennyiségben öreg, használt zsákok, akármilyen állapotban. Cím: Schmolka hirdetőben. 2320

PERFEKT szakácsnői éves bizonyítvánnyal felveszek. Weisznd, Noviszd. Zselznicska 39. 2326

KERESEK bérbe vagy megvételre vasesterga padot. Felveszek fizetéssel lakatos és malmos inast. Schäffer-malom, Noviszd. Rumenacska 121. 2335

KERESEK fejni tudó 30-45 éves gyermektelen vagy 1-2 kisebb gyermekkel rendelkező házaspárt szállásra. Cím: Noviszd. Rumenacska 74/a. 2342

FODRASZNOT, csak jó munkaerőt azonnalra megegyezés szerinti fizetéssel felvesz Ktalic szalon, Noviszd. Bulevard Kraljice Marije 14. 2334

LEHETŐLEG a város belterületén új, adómentes ház 300.000 dinár erejéig megvételre kerestetik. Cím a kiadóban. 2331

BEJARONOT keresek. Jelentkezni: Noviszd. Vojvode Knicsanina 36 sz. alatt. 2332

ERŐSEBB kifizetőt és munkásnőket felvesz Herkules gombgyár, Noviszd. Pruskogorszki put 6/a. Jelentkezni reggel. 2346

### KÜLÖNFÉLE

FIATAL fajtszta foxterieur találmam. A tulajdonosa átveheti. Cím a kiadóban. 2330

DR. FILIPON CREME a modern kozmetika remekműve, a legjobb és legkedveltebb zsirtalan nappali krém. Vesznd. Kitchler Vesznd. 2474

**FIAT** **AUTÓ UNION**  
**DKW WANDERER**  
**AUDI-HORCH**  
**PIRELLI-AUTOGUMI**  
AUTÓ ALKATRÉSZEK ÉS FELSZERELÉSEK  
AUGUST KUTALEK-NOVI SAD  
KRALJA PETRA II. 64-84. TELEFON 31-06  
WARTA ACCUMULÁTOR WOLVOLIN AUTÓ-OLAJ  
ÁLLANDÓ NAGY PAKTAR ÚJ ÉS HASZNÁLT AUTÓKBAN

### Gyümölcsfák,

vadeselemek, fajtszta, leszállított árban kaphatók. Rind Mihálynál, Csantavir. Árjegyzék ingyen. 1984

### Nikkelezést

vállal HOLLICSER LEO csillárüzem Noviszd, Usztaszka 29. 2276

### Ötnegyed hold prima szőlő

felszereléssel együtt a Majorban eladó Szécs Rozália, Kralja Petra II ul. 37

# TÖZSDE

### NOVISZÁDI TERMÉNYTÖZSDE

Buza, bácskai, noviszdai, szombori középbácskai, felsőbácskai és baranyai 263-265, tiszai uszály 264-266, felsőbánáti 263-265, délbánáti 258-260, szerémi 262-264, szlavóniai 263-265. Rozs, bácskai 208-210, — Arpa, bácskai és szerémi 204-206. Tengeri, bácskai, vrsnei parttyában és indiai parttyában gar. minőség 204-206. — Buzaliszt, bácskai és bánáti nullás gg és g 375-385, kettes 355-365, ötös 335-345, hatos 315-325, hetes 285-295, nyolcas 180-185. Szerémi állomásról nullás gg és g 370-380, kettes 350-360, ötös 330-340, hatos 310-320, hetes 280-290, nyolcas 180-185. Buzakörpa jutásakokban bácskai és szerémi 167.50-170, bánáti 165-167.50. — Fehérbab bácskai és szerémi 2%-os zsák nélkül 445-450. Sertésszir 25 kilós kánákban brutto nettoért 1825-1850, hordókban netto, franko hordó 1875-1900. Irányzat: szilárd. Forgalom közepes.

### SZOMBORI TERMÉNYTÖZSDE

Buza, bácskai, Szombor környéki: 260-262, bácskai, Noviszd környéki: 260-262, szerémi 258-260, szlavóniai 259-261, felsőbácskai 260-262, délbánáti 256-258, felsőbánáti 260-262, Tiszabánáti uszályból 23-285. Rozs, bácskai vasut 200-202. Zab, bácskai vasut 194-196, szerémi 195-197. Arpa, bácskai 63-64 kgos 204-206, szerémi 63-64 kgos 204-206. Tengeri, bácskai új 203-205. Bab, szokvány 445-450. Buzaliszt: Nullás gg és g 370-390, kettes 350-370, ötös 330-350, hatos 310-330, hetes 280-300, nyolcas 180-185. Körpa, bácskai és szerémi 170-175. — Sertésszir, új nagyhordókban 18.50-19.50, új középhordókban 18.75-19.75 új kishordókban 18.50-19.50, kánában brutto nettoért: 18-19. Füstölt szalonna: 17-18, sózott szalonna pofa és has alja nélkül: 16.50-17.50. Irányzat: Szilárd.

### Reggeli Ujsag

Uredništvo i administracija  
Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Noviszd, Kr. Petra II. (Futoski put) 50  
Telefon: 21-37, éjjel 20-58  
Felelős kiadó: Andree Dese  
A Munkástanács elnöke: Elaszek Ferenc  
Prezplata — Előfizetés:  
Egy hónap . . . . . 28.- dinár  
(kihordó útján 30 din.)  
Három hónap . . . . . 80.- dinár  
(kihordó útján 86 din.)  
Félévre . . . . . 160.- dinár  
(kihordó útján 172 din.)  
Jelző svakodneвно Megjelenik naponta  
Pošt.čkovni račun — Postacsekk számla:  
Beograd, 59.754. Zagreb, 46.692